

Siljan kommune

Plan for

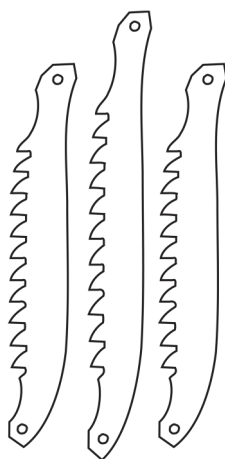
Økonomi 2025-28

Kommunestyrets vedtak 18. juni 2024

Forsidefoto:

Lisbeth Ekornrød Christensen

Økonomi 2025-28

Innledning	2
Mål og premisser	4
Innbyggerne i sentrum	5
Administrasjon	6
Oppvekst	11
Helse	20
Samfunn	31
Økonomiplan	40
Avslutning.....	49

Innledning

Handlingsprogrammet

Kommunen skal ha en samlet kommuneplan som omfatter samfunnsdel med handlingsdel og arealdel¹. Økonomiplanen inngår i denne handlingsdelen som rulleres årlig, heretter kalt handlingsprogram. Handlingsprogrammet inneholder premisser, strategiske mål og økonomiske rammer for kommende fireårsperiode.

Kommuneplanens samfunnsdel skal være grunnlag for avdelingenes planer og virksomhet. De ulike kommuneplanene har en handlingsdel som angir hvordan den enkelte plan skal følges opp. Handlingsdelen rulleres årlig og er innarbeidet i handlingsprogrammet. Vi har valgt å bygge opp handlingsprogrammet etter den administrative organiseringen slik at hver kommunalsjef redegjør for sin virksomhet.

Kommunedirektøren har organisert kommunen i 4 avdelinger²: Administrasjon, Oppvekst, Helse og Samfunn. I tillegg er barnehagemyndighet, NAV, næring og beredskap direkte underlagt kommunedirektøren og i dette dokumentet under Avdeling for administrasjon. Den politiske organiseringen³ følger den samme strukturen med formannskapet og tre utvalg knyttet til de ulike avdelingene.

Økonomiske rammer og forutsetninger

I handlingsprogrammet legges driftsbudsjettet for 2025-28 frem i faste 2024-kroner. På utgiftssiden er det heller ikke tatt hensyn til lønnsvekst, demografiendringer eller annen prisjustering. Også investeringsprosjektene presenteres i faste 2024-kroner. Det må samtidig understrekes at ikke alle investeringsprosjekter er ferdig kostnadsberegnet for planperioden på nåværende tidspunkt.

I hele økonomiplanperioden er det lagt opp til investeringer på totalt 49,5 millioner kroner. 26,9 millioner kroner av investeringsplanen er tenkt finansiert med eksterne lån. Dette er lån til oppgradering og rehabilitering av VA-nettet. Gjeldsgraden vil ligge rundt 65 %. Til sammenlikning har Vestfold og Telemark fylke en gjeldsgrad på 102,8 % i 2023, mens sammenliknbare kommuner ligger på 95,2 % og landet utenom Oslo på 115,1 %⁴. Resten av investeringsutgiftene finansieres ved overføring fra drift og ubundne investeringsfond.

De økonomiske rammene for handlingsprogrammet 2025-28 bygger på rammene vedtatt budsjett for 2024 og handlingsprogrammet for 2024-27. Signalene i kommuneproposisjonen for 2025 er innarbeidet i dette dokumentet. De økonomiske rammebetingelsene har etter de foreslåtte endringene i inntektssystemet utviklet seg i positiv retning i forhold til foregående år og planer. Det styres likevel fortsatt mot et trangere handlingsrom i slutten av perioden. Dette krever et kontinuerlig fokus på nøkternt og riktig driftsnivå i henhold til de rammer, betingelser og krav kommunen har. En urolig verden og mye uforutsigbarhet gir også en usikkerhet ved fastsettelse av rentenivået i planperioden.

Det er et nasjonalt uttalt mål at netto driftsresultat ligger på 1,75 % av driftsinntektene⁵. I planperioden 2025-28 er det budsjettert med et netto driftsresultat fra 1,12 % til -0,36 % i planperioden. Siljan kommune setter mål om netto driftsresultat til 1 % i planperioden. Inntektssystemet viser høyere statlige overføringer over rammetilskuddet. Reversering av negative konsekvenser av kommunereformen for frivillige små kommuner er gjennomført fra 2025. Det er også gjort endringer på skatt og inntektsutjevning som kommer små og skattesvake kommuner til gode. I tillegg er kostnadsnøkler revidert og det foreslåtte

¹ Plan og byggingloven av 27. juni 2008 nr. 71 § 11-1.

² Kommunal organisering ble vedtatt av Siljan kommunestyre den 16. juni 2009 i sak 18/2009.

³ Politisk organisering ble vedtatt av Siljan kommunestyre den 15. desember 2009 i sak 62/2009.

⁴ KOSTRA 2022.

⁵ Kommunal- og moderniseringsdepartementet: Rapport fra Det tekniske beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi den 20. april 2015.

resultatet her er også positivt for Siljan kommune. Refusjonsordningen for ressurskrevende helse og omsorgstjenester foreslås også endret. Den vil ta større hensyn til kommuner med få innbyggere og relativt sett høye utgifter. De foreslåtte endringene er estimert for Siljan kommune og lagt inn i planen.

Prognosen for rammetilskudd og skatt er satt etter SSBs beregning av folketallet etter MMMM⁶ alternativ.

Tidligere vedtatte prosjekter for kommende år er ikke omtalt i dette dokumentet. Det vises til tidligere økonomiplaner for nærmere beskrivelse.

Befolkningsutviklingen

Folketallet i kommunen er 2 382 per 1.1.2024. Dette er en økning på 7 personer i løpet av 2022 eller 0,29 %. Dette er høyere resultat enn Vestfold og Telemark, som har hatt en økning i folketall på 1,03 %. Folketilveksten i landet lå også på 1,12 % i 2023.

Kommunens langsiktige økonomiske situasjon avhenger blant annet av fremtidig befolkningsvekst. Både skatteinntekter og rammetilskudd blir påvirket av befolkningsutviklingen, men også utgiftsnivået tilsvarende. Befolkningssammensetningen er en viktig faktor ved beregning av rammetilskuddet. Det er ferdigstilt gode boligtomter i Siljan klare for salg og plan for boattraktivitet⁷ er et tiltak for å stimulere til økt befolkningsvekst.

Kommunens driftsinntekter

Skatt på inntekt og formue

Skatteinntektene i Siljan er på 80 % av landsgjennomsnittet. Siljan kommune har god aktivitet på NAV for å få arbeidsledige i arbeid. Befolkningsutviklingen i årene fremover vil også kunne påvirke inntektsmulighetene. Skatteinntektene i planperioden er basert på prognosene fra KS etter kommuneproposisjonen og rapport per april 23 fra KS. Dette er en offensiv budsjettert skatteinntekt og det innebærer en risiko for at kommunen ikke oppnår nivået.

Eiendomsskatt

Maksimal eiendomsskattesatsen for boliger og fritidseiendommer er 4 promille og Siljan kommune har vedtatt denne satsen. Dette ligger inne i planperioden. Det er imidlertid endringer hvert år som følge av at formuesgrunnlaget blir oppdatert hvert år basert på SSB sine beregninger. Eiendomsskatt er oppjustert fra budsjett 2024 som følge av årlig revidering av formuesgrunnlaget fra Skatteetaten og nye boliger. Det er foretatt en kontorjustering av takserte eiendommer i 2024.

Rammetilskudd

Kommunen legger til grunn prognosen utarbeidet av KS i mai 2024.

Gebyrer og brukerbetaling

Gebyrene for vann, avløp og renovasjon fastsettes etter selvkostprinsippet og vil bli justert i budsjett som følge av vedtatte investeringer innenfor disse områdene og for å avvikle opparbeidede fond. Gebyrene vil reguleres i henhold til dette. Det pågår et rehabiliteringsarbeid på VA-anlegget og dette vil vises i de kommunale gebyrene i årene fremover. Utgifter til lån til disse prosjektene inkluderes i gebyrene.

---

⁶ Statistisk Sentralbyrå hovedalternativ for framskrivning.

⁷ Plan for boattraktivitet 2022 ble vedtatt av Siljan kommunestyre den 10. mai 2022 i sak 31/2022.

Kommunens driftsutgifter

Lønns- og pensjonsutgifter

Lønn og pensjonsutgifter utgjør om lag to tredjedeler av kommunens driftsutgifter. Det er ikke korrigeret for lønnsøkninger i dette handlingsprogrammet siden budsjettet for 2024 danner grunnlaget, og det forventes at lønnsutviklingen i kommunen følger lønnsutviklingen i kommunal sektor.

Varer og tjenester

Utgifter til varer og tjenester i sektoren korrigeres årlig med den kommunale deflatoren⁸. Denne korrigeringen er ikke gjort i den økonomiske handlingsplanen for perioden. Deflatoren er anslått til 4,3 % i 2024 i RNB. Dette er likt anslaget i NB, men det har vært en endring i anslag for lønns og prisveksts. Lønn anslås til 5,2 fra 4,9 % og pris til 3 % fra 3,4 %.

Finans

Siljan kommune har en enkel plassering av sine aktiva i tråd med vedtatt finansreglement⁹. Det er lagt inn en forventet avkastning på Nibor på midler som ikke står på «høyrentekonto». Nibor + 0,4 prosentpoeng er lagt inn for fondsmidler som er plassert på denne kontoen. Styringsrenten er i vekst. Dette er hensyntatt i finansutgiftene og det er en stor økning her, netto økning i finansutgifter på 2 millioner kroner i planperioden. Kommunens låneportefølje er sammensatt i henhold til vedtatt finans- og gjeldsreglement¹⁰.

Driftsresultat

Netto driftsresultat er en viktig indikator på den økonomiske balansen. Det legges i planen opp til et netto driftsresultat som ikke er når det anbefalte nivået på 1,75, selv om økonomiplan 2025 – 2028 er mer positiv enn foregående planer. Driften er over år justert ned til et nøkternt nivå med fokus på lovpålagte, og det er et redusert tjenestetilbud.

Mål og premisser

Økonomiplanen skal vise kommunestyrets prioriteringer og de mål og premisser som økonomiplanen bygger på¹¹ Kommunestyret har plikt til å vedta måltall for utvikling av kommunenes økonomi¹². Disse måltallene skal bygge på lokalt skjønn, være langsiktige, realistiske og oppnåelige. Det er viktig å påpeke at disse måltallene er lokale handlingsregler, og de er ikke rettslig bindende for budsjetttrammene.

Siljan kommune ønsker å jobbe mot følgende finansielle måltall på lang sikt, men ser at disse vil være betydelig lavere i økonomiplanperioden.

Finansielle måltall

- a) Netto driftsresultat 1 % av driftsinntektene.
- b) Disposisjonsfond minimum 10 % av driftsinntekten.
- c) Netto lånegjeld 70 % av driftsinntektene eller lavere.

⁸ Kommunal deflator er veid samlet prisendring i kommunesektoren i prosent.

⁹ Reglement for finans- og gjeldsforvaltningen ble vedtatt av Siljan kommunestyre den 28. mars 2017 i sak 9/2017.

¹⁰ Reglement for finans- og gjeldsforvaltningen ble vedtatt av Siljan kommunestyre den 28. mars 2017 i sak 9/2017.

¹¹ Lov om kommuner og fylkeskommuner § 14-4

¹² Lov om kommuner og fylkeskommuner § 14-2

Premisser:

FNs bærekraftsmål¹³ ligger som grunnleggende premiss for hele kommunens drift.

- a) Rapportere årlig på oppfølgingen av FNs bærekraftsmål
- b) Gjennomføre en kontinuerlig digitalisering for å effektivisere tjenesteproduksjonen til innbyggerne og næringslivet
- c) Ivareta informasjonsbehovet til kommunens innbyggere og arbeidstakere ved å ha fokus på god, oppdatert og riktig informasjon i alle kommunens kanaler
- d) Sørge for god kapasitet til å håndtere uforutsette og alvorlige hendelser og endringer i kommunen ved å ha et fungerende beredskapsarbeid med utarbeidede rutiner, gjennomføring av øvelser og god kommunikasjon
- e) Sørge for ivaretagelse av personvern i alle kommunes forhold, både internt og eksternt, ved å ha gode rutiner og systemer
- f) Ivareta arbeidstakere i alle perioder av arbeidslivet ved god ledelse og et godt arbeidsmiljø
- g) Gjennom godt og riktig tjenestetilbud øke Siljans befolkning med 1 %
- h) Gi lovpålagte tjenester innen sosialtjenesten
- i) Gi lovpålagte tjenester innen barnehage, skole og barnevern
- j) Fokus på forebyggende arbeid ved å videreføre forebyggende tjenester for å understøtte barnevernsreformen
- k) Gi lovpålagte tjenester innen helse og omsorg
- l) Beregne gebyr innen selvkostområdene til 100 % dekning
- m) Følge nasjonale føringer med miljøvennlig anskaffelser og bærekraftig utvikling av kommunen
- n) Ferdigstille kommuneplanen og oppdatere planverk i alle ledd for å sørge for ledige attraktive byggeklare boligtomter til enhver tid
- o) Sørge for kvalitet, bærekraft og videre generasjoner ved å bygge ut og rehabilitere VA-nettet
- p) Sørge for kvalitet og miljøvern ved å utføre lovpålagte tilsyn
- q) Utvikle sentrum i Siljan på en slik måte at det blir attraktivt med etablering av sentrumsnære leiligheter og sentrumsbibliotek
- r) Tilrettelegge for målrettet etablering av ny næringsvirksomhet

Innbyggerne i sentrum

Siljan kommunes visjon i kommuneplanens samfunnsdel er:

Trygg, levende, inkluderende

Utav visjonen er det utledet følgende hovedmålsettinger

- a) Rett hjelp til rett tid, og skape trygghet i alle livssituasjoner
- b) Aktiviteter for alle aldersgrupper
- c) Alle skal føle seg hjemme i Siljan

¹³ FNs bærekraftsmål - <https://www.fn.no/om-fn/fns-baerekraftsmaal>

Administrasjon

Innledning

Avdelingen er en støttefunksjon for kommunes øvrige avdelinger og har ansvar for servicekontor, informasjonsarbeid, arkivtjeneste, politisk sekretariat, økonomi- og personalforvaltning, beredskap, tjenesteutvikling og kvalitetsarbeid og eiendomsskattekontor. I tillegg er kjøp av revisjonstjenester og kontrollutvalgs-sekretariat lagt til avdelingen. Kommunens kostnader til næringsarbeid, samt andel av felles driftsutgifter til NAV-kontoret og Siljan kirkelige fellesråd er også lagt inn under rammeområdet.

Kommunedirektørkollegiet i Grenland har tatt initiativ til å drøfte en nettverksordning ved utføring av stabsfunksjonene i grenlandskommunene. Intensjonen er å bevare fagkompetansen i kommunene samtidig som arbeidet effektiviseres. Det er et betydelig forarbeid for å tilrettelegge et slikt prosjekt, samtidig som det er nødvendig for å ha en god driftsøkonomi.

Personellmessig omfattes avdelingen av kommunedirektøren, kommunalsjef for administrasjon og kommunalsjef for HR og staben.

Mål for avdelingen

- a) Være en viktig bidragsyter og støttespiller for alle kommunens tjenesteområder
- b) Være forutsigbar og tilgjengelig for kommunens innbyggere
- c) Bidra til at Siljan kommune er en attraktiv arbeidsgiver
- d) Utvikle og drifte en funksjonell kommunikasjon internt og eksternt
- e) Økt fokus på beredskap, øvelser, rutinebeskrivelser

Sentrale utfordringer

Økonomikontoret

Avdelingen jobber kontinuerlig med resten av organisasjonen for å sikre gode samarbeidsrutiner for å bidra til løsninger og tjenester til det beste for Siljan kommunes innbyggere. Avdelingen er liten og har fokus på å videreføre arbeidet med rutiner og erfaringsoverføring i avdelingen. Dette er nødvendig for å sikre en større robusthet. Kontoret har en lav bemanning i forhold til oppgaver som må løses og mange arbeidsoppgaver er personavhengig. Det er et høyt press på de få ansatte som følge av implementeringen av nye fagsystem og det oppleves en slitasje i avdelingen som må adresseres.

Servicekontoret

Det vil fortsatt være fokus på gode rutiner for bruk av sak- og arkivsystemet. Saksbehandlingssystem med integrasjon mot arkiv er en vesentlig del av kommunens drift og bidrar til kvalitet og utvikling i tjenesteyting mot innbyggerne. Dette vil ha fokus i planperioden.

Servicekontoret er i stadig utvikling for å møte endrede krav til tilgjengelighet og for å håndtere nye ansvarsområder på en ressurseffektiv og god måte. Det er viktig å legge til rette for en god tilpasning av kontorets tjenester for å møte dette. I løpet av 2024 skal NAV inn i servicekontorets lokaler og dette vil muliggjøre forsterket samarbeid på flere områder til det beste for innbyggerne i Siljan.

Personalforvaltning

HR skal bidra til å tilrettelegge for en felles arbeidsgiverpolitikk som er avgjørende for at kommunen kan rekruttere, utvikle og beholde kvalifisert arbeidskraft, utvikle medarbeidernes kompetanse og bidra til å skape en felles organisasjonskultur.

Siljan kommune har få ansatte sett i forhold til de oppgavene som skal løses. I praksis betyr det at mange ansatte har oppgaver innen flere fagfelt, og få eller ingen kolleger å fordele oppgavene på. Det gjør organisasjonen sårbar ved sykdom og turnover. HR har fokus på en felles introduksjon til kommunen for å kvalitetssikre at nødvendig informasjon blir gitt, opplæring av sentrale verdier, og fellesoppgaver i organisasjonen.

Det vil fremdeles være fokus på regelmessig opplæring som omhandler generelle tema for hele organisasjonen. Siljan kommunes mangeårige strategi på at alle faste stillinger skal være faglærte, bidrar til gode tjenester gitt på et godt faglig grunnlag.

Digitalisering i alle deler av organisasjonen påvirker arbeidshverdagen. I de kommende år vil det være stor fokus på opplæring av ansatte i ulike fagsystemer og felles overordnede digitale programmer. Det er stadig flere områder som blir digitalisert, og kravene til ansattes digitale kompetanse øker.

Lønnspolitikken vil kunne komme til å bli utfordret de kommende år. Stadig økte krav til kompetanse bidrar til økt konkurranse mellom kommunene og andre offentlige og private virksomheter. Likelønn og moderat lønn vil fremdeles være en villet politikk.

I årene med pandemi økte sykefraværet. Det har vært en stor belastning i alle deler av organisasjonen, og enkelte tjenester sliter fremdeles med ettervirkninger med slitne ansatte og høyt sykefravær. Det vil i perioden jobbes med å få stabilisert sykefraværet på tidligere nivå. Heltidskultur er et prioritert satsningsområde og målet er at andelen medarbeidere i heltidsstillinger øker i kommunen som helhet.

I Siljan kommune er det gjennom år etablert et godt samarbeid med de tillitsvalgte. Partsamarbeid er viktig og nødvendig for kommunen.

Arbeidsgiver har ansvaret for et trygt og helsefremmende arbeidsmiljø. Kravet innebærer et systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i alle enheter og avdelinger. Samarbeid med vernetjenesten er viktig. Arbeidsmiljøutvalget skal virke for et fullt forsvarlig arbeidsmiljø.

Sentrale tiltak som tilbud om ulike treningsformer til ulike personalgrupper vil videreføres.

Siljan kommune samarbeider med OKOS og ser viktigheten av å bidra til med lærlingeplasser¹⁴. Kommunen bidrar også til praksisplasser for studenter innen oppvekst og helse. Både for omdømmebygging, rekruttering og det generelle samfunnsansvaret er det viktig å videreføre denne praksis.

Beredskap

Det er viktig å tilrettelegge for en god samfunnsikkerhet. Beredskapsarbeidet har derfor et vedvarende fokus. Kriseledelsen har fått god operativ erfaring de siste årene. Et langsiktig og strategisk arbeid fra beredskapskoordinator har gitt positive resultater. Aktuelt planverk er på plass, og det arbeides for å innarbeide ytterligere beredskapsøvelser.

Næring

Næringsarbeidet har fått en større lokal forankring etter at Vekst i Grenland IKS ble avviklet. Kommunen har inngått en avtale om tjenestekjøp. Samarbeidet i Grenland er under vurdering, samtidig som ressursinnsatsen i det felles arbeidet har blitt redusert.

---

¹⁴ Siljan kommune har 3 lærlingeplasser.

I kommunen skal det være et innovativt fokus på å utvikle et attraktivt sentrum, etablere attraktive boområder og opprettholde et godt kollektivtilbud.

Det er ikke lagt inn kommunale kostnader til regulering og opparbeidelse av nytt industriområde. Et slik arbeid anbefales utført i privat regi.

Interkommunalt samarbeid

Grenlandssamarbeidet koordinerer det interkommunale samarbeidet i regionen. Det er 68 interkommunale samarbeidstiltak, fordelt på 4 aksjeselskaper, 6 interkommunale selskap, 1 interkommunalt politisk råd, 3 kommunale oppgavefellesskap, 13 vertskommunesamarbeid, 11 tjenestekjøp, 2 foreninger, 4 politiske nettverk og 24 faglige nettverk.

Kommunene er økonomisk ansvarlig for driftskostnadene til samarbeidene. Kostnadsfordelingen i interkommunale samarbeid er under sterkt press fra de største kommunene, og det har blitt innført betydelige kostnadsøkninger. Mer enn tidligere vil det være en vurdering av kost nytte omkring deltakelsen i de ulike samarbeidene.

Barnehagemyndigheten

§ 10 i barnehageloven beskriver barnehagemyndighetens ansvar: Kommunen er lokal barnehagemyndighet. Kommunen skal gi veiledning og påse at barnehagene drives i samsvar med bestemmelsene i denne loven med forskrifter. Barnehagemyndigheten ble i 2022 overført fra oppvekstavdelingen til stab under kommunedirektøren. Dette for å tilfredsstille de nasjonale kravene om at barnehageeier ikke også kan ha ansvar for barnehagemyndigheten.

NAV

Innledning

De langsiktige og overordnede føringene for NAV er nedfelt i en langtidsplan som bygger på NAV sin virksomhetsstrategi:

- a) Vi gir mennesker muligheter
- b) Tydelig, til stede og løsningsdyktig

De kommunale tjenestene i NAV Siljan består av økonomisk sosialhjelp, økonomisk rådgivning, forvaltning, kvalifiseringsprogrammet, midlertidig botilbud og individuell plan.

Dette skal NAV oppnå

Overordnede mål ligger fast og vil også i perioden 2025-2028 være:

- a) Flere i arbeid
- b) Bedre brukermøter
- c) Pålitelig forvaltning

De prioriterte målgruppene er:

- a) Langtidsledige
- b) Innvandrere fra land utenfor EØS
- c) Personer med nedsatt arbeidsevne
- d) Unge som ikke har fullført videregående opplæring

Innenfor disse målgruppene er brukere under 30 år særskilt prioritert.

De prioriterte målgruppene sammenfaller i stor grad med de gruppene som utgjør den største andelen av sosialhjelpsmottakerne i kommunen.

Status og utfordringsbilde

Det norske arbeidsmarkedet fungerer bra, og arbeidsledigheten er svært lav. Likevel ser vi at enkelte grupper ikke lykkes med å skaffe og beholde et arbeid.

De prioriterte målgruppene er:

- a) langtidsledige
- b) innvandrere fra land utenfor EØS
- c) personer med nedsatt arbeidsevne
- d) unge som ikke har fullført videregående opplæring

Innenfor disse målgruppene er brukere under 30 år særskilt prioritert.

Velferdssystemet, med ulike statlige inntektssikringsordninger, treffer de aller fleste som ikke kan forsørge seg selv gjennom eget arbeid. De som ikke tilfredsstiller kravene som stilles til å være kvalifisert til disse ordningene, vil ofte bli henvist til sosialhjelpsordningen for å sikre sitt livsopphold.

NAV sin overordnede prioritering av disse gruppene vil derfor sammenfalle med kommunens behov for å begrense utgiftene til økonomisk sosialhjelp.

Nøkkeltall for Siljan kommune	2020	2021	2022	2023
Antall sosialhjelpsmottakere	33	17	27	34
Gjennomsnittlig utbetaling pr stønadsmåned, økonomisk sosialhjelp (kr)	7785	13399	9946	9937
Antall sosialhjelpsmottakere 18-24 år	6	1	0	5
Antall sosialhjelpsmottakere med stønad i 6 måneder eller mer	6	4	-	2
Antall sosialhjelpsmottakere med sosialhjelp som viktigste kilde til livsopphold	18	12	9	14
Antall barn i familier som mottok sosialhjelp	40	28	32	26
Antall bosatte flyktninger (ukrainske)	0	0	15	16
Antall mottakere av introduksjonsstønad	-	-	7	9

	2020	2021	2022	2023	Landet
Sysselsatte i befolkningen 15-74 år	68,6 %	69,0 %	69,0 %	69,4 %	68,6%
Innvandrere i arbeid	61,5 %	61,6 %	67,3 %	66,5 %	64,2%
Utenfor arbeid, utdanning og opplæring 15-29 år	9,6 %	9,4 %	6,1 %		9,5%
Andel mottakere med sosialhjelp som hovedinntektskilde	54,6 %	70,6 %	26,1 %	41,2 %	

Demografi

Demografiutviklingen i planperioden vil i noe grad påvirke utgiftene til økonomisk sosialhjelp og de sosiale tjenestene. Behovet for sosialhjelp er relativt uavhengig av alder og andre demografiske forhold. Behovet for bosetting av personer med rett til midlertidig beskyttelse (Ukrainske statsborgere) og hvor stor den faktiske bosettingen i Siljan blir, vil kunne ha stor betydning for utgiftene til sosialhjelp. Dette henger også sammen med hvilke andre rettigheter denne gruppen får, spesielt etter integreringsloven.

Dette skal NAV jobbe med

Målet for NAV Siljan er å videreutvikle de sosiale tjenestene i kontoret, og sikre Siljans innbyggere gode og forsvarlige tjenester.

- a) Aktivitetstiltak for brukere under 30 år som innvilges økonomisk sosialhjelp. Målet er å finne rett plass i arbeidslivet eller ta utdanning, for å forhindre at unge mennesker blir langtidsmottakere av økonomisk sosialhjelp.
- b) Inkludering med mål om arbeid eller kvalifisering til arbeid for innvandrere fra land utenfor EØS.
- c) Økte ressurser til effektiv og kvalitetssikret drift av de sosiale tjenestene.
- d) I større grad benytte tiltakspenger i sosialhjelpssaker.

Økonomi

Utbetalingene til økonomisk sosialhjelp har i 2023 økt. Vi ser at utbetalingene har stabilisert seg på et høyere nivå, og forventer at det vil fortsette inn i 2025. Det er knyttet usikkerhet til veksten i økonomisk sosialhjelp fremover, som følge av momentene i utfordringsbildet.

Nav Siljan retter innsatsen mot tiltak som har som mål å redusere sosialhjelpsutgiftene.

RNB 2023: Økning i satser økonomisk sosialhjelp

Satser for økonomisk sosialhjelp økte med 10% fra 1.7.2023. Denne økningen kommer i tillegg til ordinær årlig regulering. Kommunen er kompensert over rammetilskuddet, dette beløpet bør tilfalle NAV i sin helhet.

Økte sosialhjelpsutbetalinger ifbm høy bosetting flyktninger

NAV begynner å merke effekten av bosetting av flyktninger de siste par årene.

Medarbeidere/organisasjon

I forbindelse med at NAV leder i Siljan sluttet 31.12.23, så ble det bestemt at det ikke skulle rekrutteres en ny NAV leder i 100 % stilling. Dette er begrunnet i økonomi fra styringslinjene.

Fra 1.1.24 tiltrådte NAV leder og en avdelingsleder i Nav Skien til NAV Siljan i deler av sine stillinger.

Årsverk

NAV kontoret har 3 årsverk på til sammen 300 %. En er ansatt i kommunen og to i staten. Ledelsesressursen er lagt til NAV Skien. Kostnadene fordeles likt mellom Siljan kommune og NAV.

Driftstiltak

Administrasjon			Utgifter				Inntekter			
Ansvar	Funksjon		2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028
11	xxxx	Nettverksorg. av stabsfunksjoner			-100	-100				
11	1209	Leie av Microsoftlisenser	200	320	320	320				
60	1003	Valg	130		150					
	Sum		330	320	370	220	-	-	-	-
	Sum netto		330	320	370	220	-	-	-	-

Investeringsprosjekt

Administrasjon			Utgifter				Inntekter			
Ansvar	Funksjon		2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028
1	1209	Oppfølging av plan for digitalisering		100		100				
1	1209	ITG	200	200	200	200				
1	1702	Kjøp av aksjer og andeler, KLP	600	600	600	600				
1	3900	Utvendig kalking og maling Siljan kirke	600							
1	3900	Rullestolrampe	500							
	Sum		1 900	900	800	900	-	-	-	-

Oppvekst

Innledning

Avdeling for oppvekst omfatter barnehage, skole, Inn på Tunet (IPT), kulturskole, PP-tjeneste, forbyggende arbeid barn og unge og barnevernstjeneste.

Mål for avdelingen

Siljan – Trygg, levende, inkluderende - er en viktig forutsetning i kommuneplanen. Oppvekstavdelingen bidrar til å nå denne visjonen gjennom å sørge for at barn og unge tilbys opplæring som utvikler deres personlighet, teoretiske og praktiske ferdigheter i tillegg til respekt og toleranse for naturen og andre medmenneskers kultur.

Avdeling for oppveksts overordnede visjon er: *Vi oppmuntrer barn og unge til selvrespekt og respekt for andre. Vi setter pris på gode resultater, men framfor alt roser vi helhjertet innsats, vilje til å forbedre seg gjennom nye utfordringer, og styrke til å tåle skuffelser og tilbakeslag. Barn og unge skal få en mulighet til å oppdage at det å være åpen og nysgjerrig er de viktigste vilkårene for å utvikle kritisk tenking og selvinnsikt. All kunnskap starter der. Det skapes lærings situasjoner som gir barn og unge lyst til å strekke seg etter nye mål. Vi oppdager tidlig de som av ulike grunner faller utenfor. Vi viser at de kan stole på oss ved å gi dem den støtten de trenger inntil de kan stå på egne bein. Vi bygger alt vårt arbeid på disse verdiene:*

- *Barnets beste*
- *Respekt og raushet*
- *Mot*

Laget rundt barnet

Et godt oppvekstmiljø skapes gjennom et tett samspill mellom offentlige aktører, familie, nærmiljø og positive krefter i lokalsamfunnet. Å legge til rette for at barn og unge får en god oppvekst er et samfunnsansvar som deles av mange. Gode forhold for å samarbeide er avgjørende for å lykkes.

FNs konvensjon om barnets rettigheter fremhever at barnets beste skal være et grunnleggende hensyn ved alle handlinger som angår barn. Barnekonvensjonen gjelder som norsk lov. Forebyggende innsats er forankret i en rekke lovverk og fordelt på mange offentlige tjenester og aktører. Ansvaret er ulikt fordelt. Virksomheter som er rettet mot alle barn og unge er omfattet av et generelt lovverk, men i tillegg er det også særlover som regulerer virksomheten, for eksempel barnevernloven eller helse- og omsorgstjenesteloven.

Kommunene har et ansvar for at barn og unge får gode oppvekstvilkår og for å forebygge psykiske og sosiale problemer. Godt forebyggende arbeid krever at vi starter tidlig og tenker og handler langsiktig. Gode fellesskapsløsninger er et godt utgangspunkt for et inkluderende oppvekstmiljø. Skole og barnehage er viktige arenaer for dette arbeidet. Kommunen trenger og målrettede tiltak på tvers av sektorer som retter seg mot individer (barn og unge og deres familie) med høy risiko eller klare tegn på store utfordringer.

Siljan kommune har de siste årene jobbet systematisk med forsterking av gode fellesskapsløsninger, tverrfaglig samarbeid og målrettede tiltak. Alt dette arbeidet er gjort via tilskuddsmidler.

I 2025 videreføres «Forsterket innsats og samarbeid om inkludering»¹⁵ inn i sitt 3. år. Siljan kommune ble tildelt 2 000 000 kroner i en fireårsperiode fra Fylkesmannen i Telemark.

Likeledes videreføres det arbeidet Siljan kommune har lagt ned i foreldrestøttende programmer. Kommunen har for en treårsperiode (2023 – 2025) fått tilskuddsmidler på 480 000 kroner fra Bufdir. Foreldreveiledning anses som det viktigste forbyggende arbeid en kommune kan drive med.

Målet er å styrke foreldrenes mulighet til å gi barna sine en trygg og god oppvekst. Foreldre og foresatte er kommunens viktigste ressurs i arbeidet med å fremme barns og unges helse og utvikling. Foreldrestøtte handler om å hente ut det potensialet som ligger i enhver forelder, og styrke dette. En viktig del av omsorgsrollen er å gi barna og ungdommen ubetinget kjærlighet, omtanke og omsorg. Kommunen skal gjennom ulike tiltak være med å bidra til å fremme disse kvalitetene hos foreldre og foresatte

Tidlig innsats og et godt samordnet tjenestetilbud er avgjørende for å gi alle barn og unge en læring som rustet dem for fremtiden. Kommunens ansvar som omhandler folkehelse skal sikre og fremme befolkningens helse, herunder utjevne sosiale helseforskjeller. En god start i livet er et godt grunnlag for videre deltagelse og mestring i arbeids- og samfunnsliv, barn og unges helse og trivsel er derfor en viktig del av denne oppgaven.

---

¹⁵ Våren 2022 innvilget politikerne i Vestfold og Telemark 42,5 millioner kroner over fire-årsperioden 2022-2025 for å forebygge utenforskap. Intensjonen er en bred satsing på økt inkludering og ung deltagelse og økt samarbeid mellom alle relevante aktører for å redusere andelen unge som er utenfor arbeid eller utdanning.

Sentrale utfordringer

Grunnskole

Grunnskolen har de senere år redusert flere årsverk. Kommunen har kommet til et skjæringspunkt hvor kutt i skole vil medføre redusert kvalitet på det tilbudet kommunen gir grunnskoleeleven.

Jm.f økonomiplanen 2024 -27 kutter Siljan ungdomsskole 100 % pedagog fra august 2024. Dette kuttet legges inn med helårseffekt i 2025. I samme sak ble det i kommunestyret gjort vedtak om at skolene skulle få beholde 100 % pedagog. Denne ble av administrasjonen lagt inn på Midtbygda skole, 1.- 4. trinn. Dette med tanke på tidlig innsats og imøtekommelse av ny opplæringslov § 11-3 hvor loven presiserer og forsterker kommunen oppgave i intensiv opplæring på 1. til 4. trinn «*På 1. til 4. trinn skal kommunen sørge for at elever som står i fare for ikke å ha forventet progresjon i lesing, skriving eller rekning, raskt får eigna intensiv opplæring. Dersom det er best for eleven, kan den intensive opplæringa i ein kort periode givast som eineundervisning*».

Dette vil skolen nå ikke ha kapasitet for. Ën pedagogstilling betyr en reduksjon på 24 undervisningsøkter pr. uke i ungdomsskolen og 26 undervisningsøkter i barneskolen. Dette medfører at skolene samlet har 50 uketimer mindre til deling av større elevgrupper eller 50 uketimer mindre til å kunne sette inn to lærer på én eller flere trinn der vi vurderer at det er behov for dette.

Primært er det i fagene norsk, matematikk og engelsk skolene har økt lærertettheten for å kunne gi den enkelte elev tett oppfølging. Dette gir stor gevinst når det gjelder elevenes fremgang innenfor de grunnleggende ferdighetene lesing, skriving, regning og kompetanse i fremmedspråk (engelsk). Tett oppfølging er den viktigste faktor for særlig de utsatte og sårbare elevene, elever som tidlig viser fagvansker og kan stå i fare for å falle utenfor både faglig og sosialt. Særlig barneskolen er bekymret for hvordan ansatte skal håndtere utagerende adferd på en god måte når en ikke har mulighet for mindre grupper i løpet av uken. Det er særlig lugging, slag, spark og kasting av gjenstander som er de vanligste situasjonene ansatte opplever. Hyppigheten av episoder er størst på 1.- 4. trinn - de yngste barna i skolen.

At skolene fortsatt får mulighet til å kunne gi tett oppfølging av enkelte elever tidlig i elevens utdanningsløp, anser vi som det viktigste tiltaket mot frafall senere, vanligvis i videregående skole. Muligheten for tett oppfølging påvirker i tillegg elevenes muligheter til å oppleve mestring, faglig progresjon og trivsel også på ungdomstrinnet. Reduksjon i antall pedagoger minsker skolens mulighet til å kunne gi utsatte elever en god tilpasset undervisning. Mulighetene for at mange delingstimer blir borte, kan føre til flere henvisninger til PPT, evt. flere enkeltvedtak. Behovet for spesialpedagogisk hjelp vil i så fall øke, noe som igjen medfører økt press på kommunes ressurser.

Det er stort fokus på praktisk og variert undervisning, og reduksjon av antall pedagoger vil føre til større grupper på blant annet mat og helse, kunst og håndverk, færre valgfag og reduksjon i fordypningsfag. Dette vil vanskeliggjøre en bedre praktisk tilrettelegging for elever som har behov for det, og en innføring av mer praktisk tilnærming generelt for vi som skole i flere fag. Kommunedirektøren finner likevel ikke rom for at skolen kan beholde denne stillingen.

- Pedagog Siljan ungdomsskole reduseres med 100 %, 7/12 virkning 410 000 kroner i 2025
- Pedagog Midtbygda barneskole reduseres med 100 %, 290 000 kroner i 2025, 700 000 kroner i 2026
- Spesialtiltak Midtbygda reduseres med 53 % 130 000 kroner i 2025, 310 000 kroner i 2026

Ny opplæringslov § 17-7. Krav om at skolane har tilgang på vikarar «*Kommunen og fylkeskommunen skal sørge for at skolane har tilgang på vikarar ved vanleg og venta fråvær*».

Forarbeidene til loven utdyper dette med at kommunen må vurdere hva som er vanlig og forventet fravær. Dette ved å ta utgangspunkt i tidligere års fravær og annen kunnskap om hvor stort fravær som kan forventes. Lovgiver sier det er opp til hver kommune hvordan dette løses, om det benyttes egne ansatte som har prosenter av stillingen som vikar, om vi har egne vikarpooler el. Det er ikke lagt inn noen buffer for dette i Siljan.

SFO

I august 2024 innføres gratis kjernetid i SFO også for 3.trinn i barneskolen. Dette koster kommunen 290 000 kroner i året. Utgiften vil bli finansiert opp via rammetilskuddet til kommunene. Siljan kommune har i dag 65 barn i SFO. Kommunen regner med at dette tallet vil øke noe med gratis kjernetid også for 3. trinn.

Et sentralt fokus for SFO har vært å sikre at alle aktiviteter er i tråd med en årsplan. Denne årsplanen er basert på rammeplanen for SFO. Dette sikrer at SFO tilbyr et bredt spekter av aktiviteter som er engasjerende og morsomme, men også bidrar til barnas læring og utvikling. SFO sine aktiviteter spenner fra kunst og håndverk til fysiske uteleker, og er til sammen utformet for å fremme kreativitet, teamarbeid og trivsel for barna.

I løpet av 2023 og 2024 har SFO hatt fokus på kompetanseheving av ansatte. Alle ansatte er kurset i tema var «Gode og sterke barnefelleskap». I tillegg er én ansatt i gang med videre fagskoleutdanning, 60 stp., innenfor psykisk helse og livsmestring, og SFO-leder vil i løpet 2024 – som én av de femti første i landet – ha gjennomført 60 stp. «Kompetanseheving for SFO-ledere», et studium som er tilbudt gjennom Udir. Midtbygda SFO vil dermed ha godt kvalifiserte medarbeidere fremover, med høy faglig og formel kompetanse.

Utfordringen for SFO i Siljan er plass. Det er nå så mange barn at SFO er avhengig av å få bruke klasserom inne i skolen. Det kan noen år by på utfordringer. Det er ikke sett på alternative løsninger for SFO. Opplæringsloven pålegger kommunen å ha et SFO tilbud, men presiserer at dette medfører en rett til plass. Siljan kommune har i alle år gitt alle som ønsker SFO plass et tilbud. Dette ønsker kommunen også å gjøre i framtiden.

- Gratis kjernetid i SFO økes med 290 000 kroner

Barnevern

Barneverntjenesten har 350 % stillinger og 20 % merkantil stilling, totalt 370 % stilling i barneverntjenesten hvor barnevernleder bruker ca. 50 % stilling til administrasjon. 50 % er nyopprettet stilling familiekonsulent.

Barneverntjenesten i Siljan har lavere driftsutgifter per innbygger 0-24 år enn både fylket og sammenligningsgruppen. Årsaken til dette er at Siljan kommune ikke har noen institusjonsplasseringer og har en svært lav bemanning på tiltakssiden.

Barneverntjenesten i Siljan fikk inn 43 bekymringsmeldinger i 2023, dette er en dobling fra året før.

Fra 01.01.22 var barneverntjenesten både faglige og økonomiske ansvarlige for fosterhjem. Dette er en konsekvens av barnevernsreformen. I en liten barneverntjeneste med 3,5 ansatte vil det ikke være mulig å gjennomføre alle nye oppgaver som blir overført fra det statlige til det kommunale barnevernet. I 2011

ble Barnevernpanelets rapport lagt fram og forslag til organisering var at «Ingen barnverntjenester skal ha under 5 årsverk». For at barneverntjenesten skal klare disse nye oppgavene må det være flere ansatte.

Barneverntjenesten må styrke kompetansen på fosterhjemsarbeidet, innenfor slekt og nettverks plassering, samt veiledning og opplæring av fosterhjem. Arbeidet med hjelpetiltak må styrkes og hjelpetiltaksporteføljen må utvides. Tiltak som det tidligere var mulig å søke om fra Bufetat må kommunen ha tilgang på selv. Kommunen må også styrke kompetansen på det forebyggende arbeidet.

Siljan barneverntjeneste er liten og sårbar, og det merkes godt når det blir lengre fravær hos de ansatte. Barneverntjenesten skal følge opp barn med hjelpetiltak, oppfølging av fosterbarn og fosterforeldre, oppfølging av fosterbarn bosatt i Siljan (fra andre kommuner) samt saksbehandling knyttet til undersøkelser. Barneverntjenesten skal også følge opp biologiske foreldre til barn hvor kommunen har overtatt omsorgen. I saker er det ofte to saksbehandlere, dette er ifht sikkerheten når ansatte er på hjemmebesøk eller det må gjennomføres kontorsamtaler etter vanlig arbeidstid, samt i komplekse saker.

Utfordringen for barneverntjenesten i Siljan framover vil bli å utvikle egne kommunale tiltak. Det er nå tre personer som utfører de barnevernfaglige oppgavene, og det kan bli utfordrende å tilegne seg den kunnskapen vi behøver for å kunne utføre de lovpålagte oppgavene på en god nok måte. Om Siljan kommune skal opprettholde egen barneverntjeneste er det behov for mer personalressurser knyttet til tiltaksarbeid, og det er lagt inn en ny stilling. Det betyr at barneverntjenesten har 4,7 årsverk inklusiv merkantilressurs. Den statlige anbefalingen er minst 5 årsverk i tjenesten.

I kommunebildet fra Statsforvalter blir dette sagt om barneverntjenesten i Siljan «*Sett hen til dagens krav til barnevernsledelse vurderer statsforvalter at det er grunn til bekymring for om Siljan kommune har tilstrekkelig lederkapasitet i tjenesten. Det stilles store krav til barnevernsledelse både i form av kvalitetsutvikling, kompetanseheving og sikre forsvarlig saksbehandling. Dette er krav Siljan kommune må ivareta. Vi vurderer det som svært sårbart at Siljan kommune ikke har en barnevernsleder som fungerer som leder i full stilling. Dette øker faren for svikt i tjenesten. Kommunen må sikre at det er forsvarlig kapasitet i tjenesten og på ledernivå for å ivareta kravene i lov om barnevernstjenester*».

- Rådgiver barneverntjenesten økes med 100 %, 800 000 kroner i 2025

Det ble vedtatt i kommunestyrets behandling av økonomiplan 25 – 28 at det utredes mulighet og kostnadsnivå ved et interkommunalt samarbeid på barnevern mellom Siljan og Skien.

Barnehage

Hovedutfordringsbildet for barnehagene i Siljan har bakgrunn i det svært hyggelig faktum at barnetallet øker for 3 år på rad. Prognoser fra SSB viser at fødselstallene vil holde seg stabile i årene som kommer. Disse prognosene tar ikke inn kommunens planlagte salg av tomter og folketallsøkning. Fra august 2023 var begge barnehagen fulle, i tillegg gikk de på dispensasjon på arealnormen for å gi et tilbud til ukrainske flyktninger (dette er tillatt). August 2024 vil ny avdeling i Skogloppa, Loppedåpan barnehage stå klar. Loppedåpan har fra august 2024 6 fulle avdelinger. I Sagaenga er det noe ledig kapasitet, noe som er heldig med tanke på tilflytting og mottak av flyktninger.

Barnehagene i Siljan ligger ca. 30 000 kroner over sammenligningsgruppa i kostnader pr. innbygger i alderen 1- 5 år. Årsaken til dette er at kommunen oppfyller pedagognormen. Alle ansatte har barnehagelærer og 90 % barne- og ungdomsarbeiderutdanning, til sammenligning er fylkesgjennomsnittet på 28 % faglærte barne- og ungdomsarbeidere. Dette kan utgjøre opp mot kr 180 000 kroner i lønnsforskjell per ansatt. I økonomiplan behandlingen vår 2023 fremmet kommunestyret et ønske om at kommune skulle ansette

ufaglærte assistenter i barnehagene, for så å gi disse en fagarbeiderutdanning. Kommunedirektører anser dette som lite hensiktsmessig. Det er en ordning som fordyrer, det medfører og mye merarbeid for en allerede presset personalgruppe.

Om målet er å få ned kostnadene på barnehageområdet er eneste mulighet å ansette ufaglærte kontra fagarbeidere. I løpet av en 10 årsperiode vil kommunen da kunne redusere lønnskostnadene. Det er viktig å vurdere kvalitet inn i dette perspektivet. Med en barne- og ungdomsarbeider ansetter kommunen en person som har kompetanse og motivasjon for å jobbe med barn. Ved å ansette en ufaglært er det ingen garanti for dette. Erfaringer fra andre barnehager med mange ufaglærte er at øvrige ansatte må bruke mye tid for å sette disse inn i jobben, dette gjelder både i praktiske oppgaver, men og i holdninger og barnesyn.

Loppedåpan barnehage ble bygd i 1987. Lokaltetene bærer preg av slitasje i samtlige avdelinger. Inventar og innredninger har vært der siden byggestart og det er stort behov for reovering. Det har skjedd en stor utvikling i tjenestetilbudet siden 1987 og behovet i dag er annerledes. Barnegrupper har endret seg fra mange delte plasser til omtrent 100% plass for de fleste de siste åra. Det betyr at garderobene er for små. Der to barn med halv plass før delte garderobeplass og hylle, må to barn i dag dele plass på fulltid. I økonomiplanen 2024- 2027 ble det vedtatt oppgradering innendørs i Loppedåpan i 2026. Denne oppgraderingen er nå lagt til 2028.

Det er krav om arbeidsplass til pedagogene og spesialrom for barn med spesialpedagogisk hjelpebehov. Barnehagen mangler og egnet personalrom. Hele barnehagen har stort behov for oppgradering. Likevel er den største utfordringen mangel på rom. Det er behov for å bygge på Loppedåpan med en egen kontorfløy. Dette vil ha en stipulert kostnadsramme på 5 000 000 kroner. For Siljan kommune og ansatte i Loppedåpan barnehage er utbygging av en ny personaldel helt nødvendig med tanke på lovlighet jft arbeidsmiljøloven. Personalavdeling Loppedåpan er lagt inn i 2025, 5 000 000 kroner.

Det er behov for økt nestleder funksjon i Loppedåpan:

I dag er Loppedåpan blitt en av de største arbeidsplassene i kommunen med 25 ansatte og 81 barn i alderen 1-6 år, fordelt på 6 avdelinger

Loppedåpan er nå dobbel så stor barnehage som Sagaenga. I takt med utvidelse av stadig flere avdelinger har jobben som styrer blitt mer omfattende både administrativt, faglig og personalmessig.

Nestleder i Loppedåpan er i dag på 10 % stillingsressurs. Ut fra antall ansatte og antall barn er det behov for å styrke ledelsen. Dette for å opprettholde kvalitet på tilbudet og drifte en så stor arbeidsplass.

Dette ser vi et økt behov for når barnehagen har blitt så stor. Stillingen som nestleder vil i hovedsak omfatter diverse administrative oppgaver, Gat ansvarlig, veiledning og faglig oppfølging av personalet, innkjøpsansvarlig og ellers ha fast samarbeidstid med styrer. I tillegg må avstand til friluftsavdelingene tas med i behov for styrket ledelse for å favne så mange avdelinger og tenke sikkerhet.

- Nestleder i Loppedåpan barnehage økes med 10 % som er i samsvar med nasjonale føringer angående midler til barnehagene.

Bemannings situasjonen i barnehagene i Siljan er svært krevende. Begge barnehagen er på minimumsnormer. Bemanningnormen for barnehager stiller krav om at barnehagen har en bemanning som tilsvarer minimum én ansatt per tre barn under tre år og én ansatt per seks barn over tre år. Barnehagen har en åpningstid på 9 timer og 45 minutter hver dag. Dette betyr at i 2 timer og 15 minutter hver dag (11,5

timer hver uke) på hver avdeling oppfylles ikke minimumsnormen. Samlet mangler barnehagene i Siljan 3 årsverk for å kunne oppfylle bemanningsnormen gjennom hele dagen. I tillegg kommer at alle pedagoger skal ha 4 timer plantid i uken. For barnehagen i Siljan utgjør dette 56 timer i uken eller 1,5 årsverk. Slitasjen på ansatte er veldig stor, og vi ser en økning i langtidsfravær. Det er svært vanskelig å få tak i vikarer.

Kulturskole

Kulturskolen tilstreber å gi fleksibilitet i sitt tilbud. Aktivitetene skal fange opp behov og ønsker fra elever i alle aldersgrupper, samt tilpasse aktivitetsinnholdet til den enkelte elev.

Siljan er den kommunen i fylket med de laveste netto driftsutgiftene til kommunal kulturskole. Siljan kommune ønsker via kulturskolen å gi varierte undervisningstilbud av høy kvalitet innen kunstfag til barn og ungdom i Siljan. Kulturskolen ønsker å kunne bidra til gode oppvekstvilkår for barn og unge, og gi elevene meningsfylte og stimulerende aktiviteter som gir både faglig og sosial utvikling. Et godt kulturskoetilbud gir en gevinst både samfunnsmessig, og overfor enkeltmennesket. Studier viser også at det er viktig med tanke på forebyggende arbeid. Alle kommuner er i henhold til Opplæringsloven §13-6 pliktig til å ha et musikk- og kulturskoetilbud.

Siljan kulturskole har 32 elever. På ventelisten er det 12 søkere. Dette er svært positivt for Siljan da det på landsbasis er mange kommuner som opplever nedgang i antall søkere til kulturskolen.

Fortsatt har kulturskolen store utfordringer med undervisningsrommene på Midtbygda skole som ikke er tilpasset kulturskolens behov. Det er også nesten umulig å få tilgang til undervisningsrom på skolen. Dette påvirker undervisningshverdagen negativt både for kulturskolens lærere og elever.

Kulturskolen ønsker også å kunne bidra i arbeidet med Den kulturelle skolesekken (DKS). Det er viktig at Siljan kommune tenker helhetlig når det kommer til kulturtilbud til barn og unge, og det er derfor ønskelig å kunne utvide tilbudet i kulturskolen.

- Dette er ikke lagt inn i økonomiplanen.

Forebyggende arbeid barn og unge

De 8 siste årene har Siljan kommune arrangert aktiviteter i skolens ferier. Dette er finansiert med tilskuddsmidler fra Bufdir. Hvert år kan kommunen søke midler i tilskuddsordningen «Tilskudd til inkludering av barn og unge», tidligere «Nasjonal tilskuddsordning mot barnefattigdom». Hovedmålet med tilskuddsordningen er å redusere konsekvensene for barn og unge som vokser opp i vedvarende lavinntektsfamilier. Midlene skal brukes til ferieaktiviteter, og det må organiseres på en slik måte at alle barn og unge har mulighet til inkludering i ferieaktiviteter sammen med samaldergruppen.

Siljan kommune har arrangert ferieaktiviteter de to første ukene i skoleferien. Det er videre arrangert lan i høstferien og skitur til Kongsberg i vinterferien. Andre aktiviteter som er arrangert med disse midlene er turer i bygda. Alle aktiviteter er gratis. Gratisprinsippet er avgjørende for å ivareta inkluderingsprinsippet og å redusere konsekvensen av å vokse opp i en lavinntektsfamilie.

Aktiviteter i skolens ferier som svær viktig. Arenaer for inkludering er viktig for barn og unge. Dette er arenaer for mestring og samfunnsdeltakelse, det er og et viktig rus og kriminalitetsforebyggende tiltak i kommunen. Aktiviteter i skolens ferier er med på å forebygge utenforskap.

For noen barn og unge er disse ferieaktiviteten den eneste ferieopplevelse de får. Det er for noen også den eneste arenaen på fritid de kan delta på helt like vilkår med samaldergruppen, da alt er gratis. Det

er derfor viktig å videreføre aktivitetsnivå og gratisprinsippet. Siljan kommune samarbeider med frivilligsentralen, og håper på denne måten at Siljan kommune kan opprettholde aktivitetsnivået på ferieaktiviteter.

Øvrig tjenestetilbud i Oppvekst

Det øvrige tjenestetilbudet driftes videre på samme nivå og høye kvalitet som tidligere år.

Forebygging

Pedagogisk psykologisk tjeneste (PPT)

PPT skal bistå barnehager og skoler med kompetanse- og organisasjonsutvikling slik at de tilrettelegger for barn og elever med særskilte behov. PPT skal også foreta en vurdering av barnet og elevens behov for spesialpedagogisk hjelp eller spesialundervisning. Hensikten er at disse barna og elevene får et inkluderende, likeverdig og tilpasset pedagogisk tilbud. PPT arbeider forebyggende ved å blant annet ha fast tilstedeværelse i barnehagene og skolene og deltar i en rekke nettverk og team som skal sikre barn og unge rett hjelp til rett tid.

PPT har 2,4 stillingshjemmel. PPT består av leder/PP-rådgiver i 100 % stilling, PP-rådgiver i 100 % stilling og logoped 40 % stilling.

De siste årene har PPT jobbet for å redusere nye henvisninger ved økt fokus på systemisk arbeid og tilstedeværelse ute i enhetene. Målet er at tjenesten skal arbeide enda tettere på barnehagene og skolene for å arbeide forebyggende og kompetansehevende. Dette er i tråd med ny opplæringslov som trer i kraft høsten 2024. For hvert år har antall aktive saker i tjenesten blitt redusert. I 2021 hadde PPT 108 aktive saker på slutten av året, og i 2023 hadde PPT 55 aktive saker. Dette er en nedgang på hele 49%. PPT vurderer at en nå ser tydelige resultater på det systematiske arbeidet, og at det ser ut til at det forebyggende arbeidet reduserer behovet for spesialundervisning. PPT ser med bekymring på at skolenes mulighet for tidlig og intensiv opplæring forsvinner.

PPT har utarbeidet en virksomhetsplan, og det er iverksatt nye rutiner for å kvalitetssikre bakgrunnen for henvisningene til PPT. Skolen har plikt til å vurdere og eventuelt prøve ut tiltak med sikte på å gi eleven tilfredsstillende utbytte av opplæringen. Det er også etablert nye rutiner i overgangen barnehage-barneskole og barneskole-ungdomsskolen for å sikre en forsvarlig forvaltning av spesialpedagogisk hjelp for barn og unge.

Styrket barnehage

Barn under opplæringspliktig alder har rett til spesialpedagogisk hjelp dersom de har særlig behov for det. § 31 spesialpedagogisk hjelp, Barnehageloven.

Kommunen skal sikre at barn med nedsatt funksjonsevne får et egnet individuelt tilrettelagt tilbud i barnehagen. § 37 Barn med nedsatt funksjonsevne, Barnehageloven.

Formålet med disse paragrafene er å gi barn tidlig hjelp og støtte i utvikling og læring. Hjelpen skal bidra til at barnet blir mer rustet til å starte på skolen, og at barnet får nødvendig hjelp slik at barnets vansker blir avhjulpet på et tidlig tidspunkt. Hjelpen kan for eksempel dreie seg om støtte til språklig, sosial og motorisk utvikling, som er grunnleggende for barnets trivsel og helhetlig utvikling.

Barnehagen skal sørge for at barn som trenger ekstra støtte, tidlig får den sosiale, pedagogiske og/eller fysiske tilretteleggingen som er nødvendig for å gi barnet et inkluderende og likeverdig tilbud. Inkludering i

barnehage handler om tilrettelegging for sosial deltakelse for alle. Det er leken som er den viktigste sosialiseringsarenaen. Gjennom leken utvikles alle barn og barna utvikler et «vi fellesskap».

Å gå i barnehagen er et godt utgangspunkt for å mestre livet på en god måte. Barna lærer grunnleggende ferdigheter som selvstendighet, sosial kompetanse, tilegner seg et godt språk og får lekekompetanse. Det er sammenheng mellom gode barnehager og hvor godt barn klarer seg på skolen. Med gode barnehager menes at innholdet i barnehagen må være kvalitetsmessig godt. Godt innhold er viktig for barnas utvikling.

Det er forsket mye på barn som har gått i barnehagen og skolestart. Forskningen gir gode resultater ved at barna scorer høyere på skolen enn de som ikke har gått i barnehagen, også de barna som trenger ekstra støtte og hjelp i barnehagen. Dette gjelder både grunnleggende ferdigheter og skolefag.

Siljan kommune har de senere år jobben mye med tidlig innsats. Alle ansatte har fått kompetanseheving. BTI modellen er viktig her. De siste årene har Siljan kommune hatt en økning i spesialpedagogisk hjelp før skolealder, samtidig er spesialpedagogikk redusert i skolen, dette da de to siste kullene som kom over i skolen nesten er uten behov for spesialpedagogikk. Dette er en svært god utvikling.

Nasjonale satsinger

Barnevernreformen regulerer først og fremst barnevernet, men målene i reformen nås gjennom endringer i hele oppvekstsektoren i kommunene. Samlet sett er barnevernsreformen i realiteten en oppvekstreform, hvor kommunene tilrettelegger for tverrfaglig samhandling mellom ulike kommunale tjenester og nivåer. Målet er at flere utsatte barn og familier får den hjelpen de trenger på et tidlig tidspunkt.

I folkehelseloven understrekes det at kommunen skal fremme befolkningens helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige forhold og bidra til å forebygge psykisk og somatisk sykdom, skade eller lidelse, bidra til utjevning av sosiale helseforskjeller og bidra til å beskytte befolkningen mot faktorer som kan ha negativ innvirkning på helsen. Velferdstjenesteloven krever samordning og samarbeid rundt alle barn og familier med særlige utfordringer.

Stortingsmelding 16 – «Tett på» peker på at tidlig innsats krever styrket innsats i barnehage, skole og SFO. Kommunen skal ha en barnehage og skole som gir muligheter for alle barn og unge – uavhengig av sosial, kulturell og språklige bakgrunn, kjønn, kognitive og fysiske forskjeller. Det krever inkluderende fellesskap og tidlig innsats. Regjeringen vil i denne stortingsmeldingen legge til rette for at kompetansen kommer tett på barna og elevene. Vi vil blant annet styrke det tverrfaglige samarbeidet og setter i gang et varig kompetanseløft på det spesialpedagogiske feltet for ansatte i barnehager, skoler og PP-tjenesten. Siljan kommune har kommet lang i dette arbeidet. Barnehage og skole har jobbet med systematisk kompetanseheving gjennom nasjonale programmer som ReKomp¹⁶ og DeKomp¹⁷, og Kompetanseløftet¹⁸.

¹⁶ Regional ordning for barnehagebasert kompetanseutvikling skal sikre at alle barn får et likeverdig barnehage tilbud av høy kvalitet. Det er en nasjonal kompetansesatsning for barnehagesektoren som skal bidra til at barnehager utvikler sin pedagogiske praksis, i tett samarbeid med universitet eller høyskole

¹⁷ Et sentralt element i den desentraliserte ordningen er likeverdig og gjensidig forpliktende partnerskap mellom skolene, skoleeierne og høyskolene og universitetene. Det primære formålet er skoleutvikling, og partnerskapet skal bidra til gjensidig læring og videreutvikling av lærerutdanningene. Dette omtales gjerne som det «doble formålet»

¹⁸ Kompetanseløftet for spesialpedagogikk og inkluderende praksis

Kompetanseløftet er et tiltak for ledere og ansatte i barnehager, skoler og PP-tjenesten, og skal bidra til at den spesialpedagogiske hjelpen er tett på de barna som har behov for det. Målet er at alle barn og unge opplever et godt tilpasset og inkluderende tilbud i barnehage og skole

Driftstiltak

Oppvekst			Utgifter				Inntekter			
Ansvar	Funksjon		2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028
21	2020	53 % tagarb. til spesialtiltak for helsekvalitet	-130	-310	-310	-310				
21	2150	Gratis kjernetid SFO 3. klasse	290	290	290	290				
24	2020	100 % pedagog på Siljan ungdomsskole	-410	-410	-410	-410				
26	2010	10 % assisterende styrer	100	100	100	100				
27	2440	Rådgiver barnevern	800	800	800	800				
	Sum		650	470	470	470	-	-	-	-
	Sum netto		650	470	470	470				

Investeringsprosjekt

Oppvekst			Utgifter				Inntekter			
Ansvar	Funksjon		2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028
2	2022	IKT grunnskole, barnehage	650	650	650	650				
	Sum		650	650	650	650	-	-	-	-

Helse

Hovedmål

FN's 17 bærekrafts mål ligger til grunn for all planlegging i Siljan kommune. For avdeling helse er det hovedfokus på bærekraft målet nr.3 God helse og livskvalitet. Hvor hovedmålet er: *"Sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder"*. Tjenesteområdet helse skal bidra til en bærekraftig utvikling av samfunnet, samt gi og videreutvikle tjenester som fremmer livskvalitet og mestring.

Strategier

- Tilrettelegge for selvstendighet og trygghet i egen bolig
- «Hva er viktig for deg?» skal være vår tilnærming i møte med innbyggere
- Fra kompensierende tiltak til hjelp til egenmestring
- Tilrettelegge for inkludering i aktivitet og arbeidsliv
- Tidlig innsats i alt vi gjør
- Aktiv bruk av velferdsteknologi
- Videreutvikle kompetente ledere og medarbeidere
- Videre utvikling av den lærende organisasjon

Et viktig spørsmål til alle som bor i Siljan vil være «hva kan jeg som innbygger gjøre selv og hva kan kommunen hjelpe meg med?» Dette vil kommunen jobbe med å kommunisere ut i tiden fremover.

Satsingsområder

Oppfatningen om hva som er god helse, varierer fra person til person, men de fleste vil nok si at helse handler om mer enn å ikke være syk. God helse er nært knyttet til opplevelse av livskvalitet og å kunne mestre sin egen hverdag. Hjelp til egenmestring vil være sentralt i all tjenesteproduksjon. Overordnede mål for tjenesteområdet vil være at:

- a) Innbyggerne i Siljan opplever mestring, trygghet og livskvalitet i egen bolig
- b) Kommunen bidrar til at innbyggerne har en meningsfull hverdag
- c) Brukere og pårørende har medvirkning på utforming av tjenestene både på individ- og systemnivå
- d) Våre innbyggere møter ansatte som samhandler tverrfaglig, helhetlig og målrettet

Status

Tjenesteområde helse har i lang tid jobbet under stort press. I dette ligger at kommunen må gi tjenester som er mer ressurskrevende og som igjen resulterer i et større trykk på tjenestetilbudet. Dette gir seg særlig utslag innenfor heldøgns tjenestene, og har ført til behov for økt bemanning innenfor flere områder. Det er ikke mulig å se for seg at framtidens helse og omsorg bare skal innebære å skalere opp de modellene vi har i dag, verken kommuneøkonomien eller samfunnsøkonomien vil kunne tåle det. Det viktigste er å forebygge, det vil si jobbe med folkehelse på en slik måte at vi alle lever gode liv med god helse lengst mulig; at vi klarer oss selv lenger enn i dag. En dreining av tjenestene til mer ambulante tjenester og forebyggende arbeid er viktig.

Med den forventede økningen i antall eldre er det avgjørende at kommunene planlegger botilbud på en langsiktig og god måte. Det betyr at vi må ta grep, men gjennomføringen må skje klokt og forsvarlig. Flere leveår betyr flere gode år for de fleste. Omsorgssektoren er i en rivende utvikling, og fremtidige behov er vanskelige å beregne. Eldre er friskere enn før, nye boløsninger og ny teknologi gjør at helsetjenesten i fremtiden kan se helt annerledes ut enn i dag. Stramme økonomiske rammer, demografiske endringer, og økte behov for helse- og velferdstjenester stiller krav til omstilling innenfor tjenesteområdet helse. Behovet er sterkt økende på flere områder. Vi får en økt andel eldre innbyggere, samtidig som andelen yrkesaktive synker. Kommunen må lete aktivt etter nye og smartere måter å løse oppgavene på. I dette langsiktige arbeidet skal vi fortsatt forsterke jobben med å utvikle virkningsfulle, kostnadseffektive, trygge og likeverdige tjenester, med helsefremmende og forebyggende hovedfokus.

Det er ikke mulig å bemanne seg ut av alle utfordringen helse- og omsorg står ovenfor. Helt uavhengig av det fremtidige økonomiske handlingsrommet, er det personelltilgangen som begrenser tjenestestien og hindrer den i å utvikle seg videre med dagens innretning. I henhold til Helsepersonellkommissjonen¹⁹ er det 6 innsatsområder:

- a) Organisering og samhandling
- b) Oppgavedeling
- c) Arbeidsforhold og arbeidstid
- d) Kompetanse
- e) Prioritering og eventuelt reduksjon av oppgaver
- f) Digitalisering og teknologi

Avdelingen jobber systematisk med alle 6 innsatsområdene. Det er avgjørende at personellet opplever jobbtilfredshet og trygghet for å kunne yte sitt beste for pasienter, brukere og pårørende og for å ønske å jobbe i tjenesten. Personellens ressurser og kompetanse må forvaltes og utvikles på en god måte.

Forebyggende arbeid og tidlig innsats

Forebyggende arbeid og tidlig innsats er et sentralt begrep i tjenestene i avdeling helse og en rettesnor i de prioriteringer som må gjøres. For å unngå at sykdom og utfordringer forverrer seg er det viktig at den enkelte får tidligst mulig hjelp. Tidlig innsats handler ikke om alder, men om å få hjelp og støtte så tidlig i sykdomsforløpet som mulig.

---

¹⁹ NOU 2023:4

Helsepersonellkommissjonen viser til Agenda kaupangs helhetlige innsatstrapp som er en videreutvikling av omsorgstrappen. Innsatstrappen brukes i flere kommuner og legger vekt på det forebyggende arbeidet som skjer i kommunen og gir en mulighet til å planlegge tjenesteområder i kommune som styrker de lavere trinnene i trappen. Dette kan bidra til å utsette, og i noen tilfeller gjøre at det ikke er behov for ressurskrevende kommunale helse- og omsorgstjenester. Avdelingen vil jobbe med å se på hvordan vi kan bruke innsatstrappen i vår kommunale planlegging.

Barn og unge- og Habiliteringstjensten

I tjenesteområdet skal barn, og foreldre med barn under 18 år, være en prioritert gruppe. Sårbare barn og familier skal motta tidlige og helhetlige tjenester. Dette betyr at barn og familier med barn under 18 år vil bli prioritert høyt ved knapphet på tjenester.

Siljan kommune har behov for en barnekoordinator fra 2025. Kommunens plikt til dette har vært løst gjennom prosjektstilling på 40 % som skal styrke helsestasjon og skolehelsetjenesten. Familier som har eller venter barn med alvorlig sykdom, skade eller nedsatt funksjonsevne, og som vil ha behov for langvarige og koordinerte helse- og omsorgstjenester og andre velferdstjenester, har rett til barnekoordinator²⁰.

Kommunen har plikt til å tilby barnekoordinator²¹. Koordinerende enhet i kommunen har overordnet ansvar for oppnevning, opplæring og veiledning av barnekoordinator. Gjennom oppnevningen av barnekoordinator utpekes hvem som har ansvaret for samordningen av tjenestene til barnet. Barnets beste skal være grunnleggende hensyn ved handlinger og avgjørelse som berører den. Det er foreldre eller den som samtykker på vegne av barnet som skal gi tillatelse til oppnevning av barnekoordinator. Det har blitt fremmet forslag om opprettelse av en stilling for å ivareta denne lovpålagte tjenesten. Kommunen opplever en økning av antall personer innenfor habiliteringstjenesten som har et stort behov for oppfølging, veiledning og livsmestring. I Opptappingsplan for barn og unges psykiske helse 2019-2024 er målet med opptappingsplanen er at flere skal oppleve god psykisk helse og god livskvalitet, gjennom å introdusere en rekke helsefremmede, forebyggende og behandlende tiltak rettet mot barn og unge i alderen 0-25 år. Opptappingsplanen er organisert i flere hovedmål, hvor omsorg og trygghet i oppveksten, tidlig innsats mot barn og unge som sliter med sin psykiske helse og kompetanse-

²⁰ Pasient- og brukerrettighetsloven § 2-5 c

²¹ Helse- og omsorgstjenesteloven § 7-2 a

fremmede forskning framsettes som hovedmålsetninger for planen. Ifølge en nullpunkts undersøkelse for Program for folkehelsearbeid 120, rapporterte over 60 prosent av kommunene at psykiske helseplager blant barn og unge er deres største utfordring i folkehelse- og forebyggingsarbeidet, og kommunene har etterlyst mer kunnskap om hvilke verktøy og metoder som har effekt for psykisk helse i dette arbeidet. En forskningsbasert evaluering i regi av Folkehelseprogrammet (2017-2026), utvikling av nye indikatorer i Folkehelseprofilene og utvidelse av Ungdata, trekkes fram i opptrappingsplanen som viktige tiltak, som svar på denne etterspørselen fra kommunen.

I årene fremover står Siljan kommune over utfordringer knyttet til boliger for unge uføre med tillegg utfordringer som gjør at de trenger leiligheter. Enten selvstendig leilighet med oppfølging og trening på å bo av helse personell eller boenhet med tettere og tilknyttet oppfølging med bistand av helse personell.

Boligsosial gir innbyggere som er vanskeligstilte på boligmarkedet rett til å få vedtak om bistand ut fra sitt behov. Konvensjonen om funksjonshemmedes rettigheter (CRPD) stiller krav til å legge til rette for at funksjonshemmede kan få oppfylt sine rettigheter. Habiliteringstjensten i Siljan kommune er bemannet med 40 % stilling. Grunnet ulike statlige krav nevnt ovenfor er arbeidsmengde meget stor og det er ikke tilstrekkelig rom for å gjøre de lovpålagte oppgavene.

Kommunedirektøren har lagt inn en 850 000 kroner fra 2025 til opprettelse av en stilling innen Habiliteringstjenesten.

Helsestasjon for ungdom og jordmortjenesten er lovpålagte tjenester som skal finnes i kommunen. Avdelingen har interkommunal avtale med Skien kommune om kjøp av disse tjenestene. Denne gir et meget godt faglig tilbud til vår kommune, hvor også psykologtjeneste er tilgjengelig. Det har imidlertid vært en betydelig økning av utgiftene til denne tjenesten med 50 % i de foregående planperiodene. Det vil bli vurdert å avslutte kjøp av helsestasjon for ungdom fra 2026. Kommunedirektøren har lagt inn en reduksjon på 250 000 kroner fra 2026.

En lærende organisasjon

Videre utvikling av den lærende organisasjon vil være sentralt. Feil og avvik må ses på som muligheter for læring, slik at organisasjonen videreutvikles. For perioden vil det også sees på muligheter til å utvikle en sterkere kultur for å finne de gode hendelsene. Hva gikk bra? Hva kan organisasjonen lære av det? Utvikling av kvalitet og kompetanse vil være sentralt i tjenesteområdet for å gi gode og trygge tjenester. For å være best mulig rustet for å møte framtidens behov er det avgjørende å bruke ressursene på en best mulig måte. Kontinuerlig forbedring og læring er derfor en viktig strategi for å jobbe stadig smartere og bedre med de ressursene vi til enhver tid har tilgjengelig.

Velferdsteknologi og digitale løsninger

Tjenesteområdet vil fortsette satsingen på implementering av velferdsteknologiske og digitale løsninger. Pr 01.05.2024 har avdelingen 4 medisindispensere i drift. I et gitt tidsrom på 30 dager er det registrert 407 utleveringer. Potensielt kan dette spare hjemmetjenesten for 60 besøk på en måned.

Målet til avdelingen innen velferdsteknologi er å:

- a) Jobbe for elektronisk medisineringsstøtte, lokaliseringsteknologi og digital hjemme oppfølging.
- b) Til enhver tid kartlegge behovet for teknologien og vurdere gevinsten både for bruker og kommunen.
- c) Delta i velferdsteknolog prosjektet.

- d) Etablere rutiner for å arbeide på tvers av tjenesteområder for å gi brukere i alle aldre helhetlige velferdsteknologiske løsninger.

Det er behov for et EPJ system (elektronisk pasient journal) som har et moderne grensesnitt og som møter brukernes behov i hverdagen og støtter opp under beslutningsprosesser i tjenestene i pleie- og omsorgssektoren. Grenlandssamarbeidet GKI jobber med prosessen til et nytt EPJ system. Det er ikke lagt inn utgifter til dette i planperioden. Kommunedirektøren har fremmet forslag om 200 000 kroner hvert år i planperioden til velferdsteknologi.

Ansatte

Våre dyktige ansatte er vår viktigste ressurs. I en tid med færre hender og flere oppgaver blir det viktigere enn noen gang å skape en god og meningsfull arbeidshverdag. Gjennom god involvering av ansatte, tillitsvalgte og verneombud må det skapes en arbeidshverdag det er mulig å stå i. Et høyt nærvær vil være et særskilt satsingsområde. Avdelingen ser etter hvert resultater av investeringer i foregående planperiode som Visma veileder, Cosdoc mobil, søkelys på HMS og gode planer for opplæring. Det vil i kommende planperiode bli gjennomført et trepartssamarbeid med NAV arbeidslivsenter. Prosjekt «Det gode samspill» vil gi økt kunnskap om hvordan vi kan jobbe godt sammen.

Prosjektet som startet opp i 2023 med oppgavefordeling i helsetjenesten vil fortsette. Den enkelte ansatte skal få bruke sin kompetanse og sine ferdigheter, og det må ses på hvilke oppgaver som kan forskyves mellom de ulike kompetanseområdene i helsetjenesten, og hvilke tjenester kommunen i tiden framover ikke skal tilby. Helsepersonellkommissjonens rapport vil ligge til grunn i dette arbeidet. Det vil i samråd med ansatte, tillitsvalgt og vernetjenestene vurderes iverksettelse av TØRN i helse- i omsorgssektoren, årsarbeidstid og prosjektet «En bedre dag på jobben».

De ansatte er tjenestens viktigste ressurs. De kommunale helse- og omsorgstjenestene er personellintensive tjenester, og tjenestenes kvalitet og resultat er avhengig av personellens kvalifikasjoner, kunnskap og holdninger. God kompetanse på riktig nivå, på rett sted og til riktig tid, er en forutsetning for gode, effektive og trygge tjenester.

Vi må legge til rette for god rekruttering og for at de ansatte har muligheter for kompetanseheving og faglig utvikling. Avdelingen jobber målrettet med å øke rekrutteringen innenfor alle yrkesgrupper. Videre er det høyt søkelys på heltidssatsingen og forbedringsarbeid innen arbeidsorganisering og turnus. Avdeling har pr nå relativt god sykepleiedekning og helsefagarbeiderdekning. Grunnet høyt fravær, stor pleietyngde og behov for ekstra personell har det i lang tid vært i overbruk av i henhold til budsjettet for 2024. Fravær blir dekket opp av både faglærte og ufaglærte. Det vil være helt avgjørende for tjenesten at vi får beholde ansatte. Dette gjelder både faste ansatte og vikarer.

Etter avslutning av utleieplasser til Skien kommune i 2024 ble antall sykepleier redusert med 2 stillinger tilsvarende 1.800 000 kroner og vikarbudsjett ble redusert med 500 000 kroner innenfor pleie og omsorg. Gitt befolkningsframskrivingen og sykdomsutvikling er det et prekært behov for å sette inn igjen denne reduksjonen av antall ansatte. Kommunedirektøren har fremmet forslag om to ny sykepleierstillinger til styrkning av pleie og omsorg med 1.800.000 kroner.

Utleie av sykehjemsplasser til andre kommuner

Siljan kommune hadde frem til 31.12.23 avtale med Skien kommune om utleie av 4 langtidsplasser på helse- og omsorgssenteret. I 2023 ble disse plassene benyttet fullt ut, og Skien hadde fra 4 til 5 plasser gjennom hele året. Dette gav en brutto inntekt på 4 344 200 kroner i 2023.

Etter avslutningen av denne avtalen valgt 2 av beboerne fra Skien kommune å melde flytting til Siljan. Dette medførte at de fikk plass på sykehjemmet på vanlige økonomiske vilkår for en sykehjemsbeboer. Etter avslutning av utleieplasser ble antall ansatte redusert med to 100 % sykepleiestillinger og vikar budsjettet med 500 000 kroner pr år. For å opprettholde en faglig forsvarlig drift ble det besluttet at sykehjemmet i en periode skulle redusere fra 4 avdelinger til 3. I perioder av 2023 har den stengte avdelingen blitt benyttet for å forhindre overligger på sykehuset. I noen av disse periodene har det vært behov for ekstra ressurser grunnet krevende pasient situasjoner.

Andre kommuner har tidligere tatt kontakt for å leie plass ved sykehjemmet. Grunnet lavere bemanning og til tider høyt fravær har avdelingen ikke sett seg i stand til å innfri dette. Det står nå en hel avdeling tom og kommunen oppfatter at dette er lite bærekraftig gitt den prekære situasjonen andre kommunen opplever med mange utskrivningsklare pasienter. Siljan kommunestyre har vedtatt at *Det vurderes å ta inn gjestepasienter på sykehjemmet. Det søkes juridisk bistand til kontrakter med kjøper av sykehjemsplasser.*²²

Mat og måltider ved helse- og omsorgssenteret

Avdeling har i dag en 60 % stilling som kjøkkenvert. Det har gjennom mange år vært etterspurt kjøkken personell hver dag. Avdeling har gjort noen organisatoriske midlertidige endringer av andre stillinger for å styrke kjøkkentjenesten med 40 %. Dette har gitt en meget stor gevinst for avdelingen. Det har blitt laget nye internkontrollrutiner for å møte krav som stilles til håndtering av mat. Det har vært stort søkelys på matsvinn, god og riktig individuell tilpasset ernæring. Stabil tilstedeværelse av personell på kjøkkenet fører til gode måltider og sosialt samvær for beboerne. I april 2024 ble det gjennomført et uvarslet tilsyn fra mattilsynet. Avdeling fikk ingen avvik og meget gode tilbakemeldinger. Mat og ernæring er meget viktig for god livskvalitet og trivsel. Det er et meget sterkt behov for at denne 40 % stillingen blir en fast stilling. Avdelingen ser nødvendigheten av å ha faste ansatte på kjøkkenet. Kommedirektøren fremmer forslag om 300 000 kroner til styrkning av antall ansatte innenfor kjøkkentjenesten.

Legesituasjonen

Per mai 2024 har kommunen tre fastlegehjemler i drift. Siljan kommune har 2372 innbyggere. Fastlegene har en samlet kapasitet på 1730 listeinnbyggere. Tall innhentet i mai 2024 viser at 1005 personer bosatt i Siljan har fastlege utenfor kommunen. 361 av personene som har fastlegeavtale i Siljan bor i andre kommuner.

Per mai 2024 står 168 personer på venteliste til Siljans tre fastleger. Disse tallene dokumenterer imidlertid kun dem som har tatt et aktivt valg, og gjennom Helse Norge og har satt seg på ventelisten til en konkret lege. Det er rimelig å tro at flere personer ønsker bytte dersom det hadde vært umiddelbart tilgjengelig. Tallet på personer på venteliste er høyt, og viser at den samlede kapasiteten i fastlegeordningen i Siljan ikke er i tråd med befolkningen sine behov. Dette gjelder både retten til fastlege i egen kommune og mulighet for å bytte fastlege intern i kommunen.

²² Vedtak i Siljan kommunestyre 7. mai 2024 i sak 24/2024.

Som i landet ellers øker også den eldre befolkningen i Siljan. Det vil gi økt press på helsetjenesten, inklusive fastlegetjenesten. Fastlegene og fastlegekontorene får stadig nye krav til tilgjengelighet og tilbud. Befolkningens bruk av fastlege øker, og fastlegene rapporterer om oppgave vekst. Spesialisthelsetjenesten skriver ut pasienten tidligere, og det forventes mer kompleks oppfølging i kommunen. Både lokalt og nasjonalt er det en klar trend at fastlegene, særlig de yngre, ønsker kortere pasientlister. Det trengs derfor flere leger for å dekke opp behovet for reduserte listelengder.

Fire leger vil i stor grad øke robustheten. Ivareta kommunale tjenester som sykehjem, kommunal øyeblikkelig hjelp og helsestasjon- og skolehelsetjenesten bedre. Vi forventer også at det vil være et stort behov for fastleger til nyankommede flykninger i Siljan.

Kommunedirektøren har fremmet forslag om 200 000 kroner pr år til styrkning av legetjenesten.

Øyeblikkelig hjelp døgnopphold (ØHD)

Øyeblikkelig hjelp døgnopphold (ØHD) er en kommunal pleie og omsorgstjeneste. Kommunens plikt til å sørge for tilbudet ble lovpålagt for somatiske pasienter 01.januar 2016 og fra 01.januar 2017 gjaldt plikten også for pasienter med psykisk helse- og rusproblemer. Siljan kommune har hatt avtale med Skien kommune om øyeblikkelig hjelp døgntilbudet ved Skien helsehus for pasienter siden innføringen av plikten for tilbudet 01.januar 2016.

Kommunen har hatt ØHD for pasienter med psykisk helse- og rusproblemer i egen kommune siden 1. januar 2017.

Det har ved flere anledninger vært diskutert i avdeling helse om det også er mulig å drifte ØHD for somatiske pasienter i egen kommune. Ledige plasser på Siljan helse og omsorgssenter, kompetanse, personalsituasjon og legedekning har alltid vært motargument mot dette. Hensikten med en kommunal ØHD er å unngå innleggelser i spesialisthelsetjenesten når det ikke er nødvendig ut fra en helhetlig medisinsk og psykososial vurdering. Kommunen står fritt til hvordan de velger å organisere tilbudet, men innretning, omfang og kvalitet på tilbudet vil være avgjørende for hvilke pasienter som er aktuelle. Det finnes imidlertid visse rammer som må ligge til grunn for organisering av tilbudet. Det innebærer at det må være tilstrekkelig faglig ekspertise, det vil si umiddelbart tilsyn av sykepleiere og legetilsyn innen rimelig tid etter innleggelse. I tillegg må det være tilgjengelig kompetanse og utstyr for å kunne ha et forsvarlig tilbud. ØHD inngår i den akuttmedisinske kjeden og det eksisterer allerede en avtale mellom kommunene i Telemark og sykehuset i Telemark om samhandling om ØHD.

Etter drøftinger med tillitsvalgte og ansatte konkluderte avdelingen med at de er positive til å drifte ØHD ved Siljan helse- og omsorgssenter fra 2025. Oppsigelse av avtalen med Skien med kommune ble fremmet som egen sak i kommunestyret 30.01.24. Det ble fattet vedtak om oppsigelse av avtalen. Avtalen er sagt opp og oppsigelsen gjelder fra 01.02.25.

Kostnaden for 2024 er estimert til 544 270 kroner. Kommunedirektøren har fremmet forslag om en reduksjon av disse kostnadene med 160 000 kroner i 2025, 360 000 kroner fra 2026 og videre ut planperioden.

Flyktninger

Grunnet krigen i Ukraina har Siljan bosatt flyktninger i 2022 og 2023. Det forventes at det også i 2025 vil være behov for at Siljan bosetter flyktninger. Det blir viktig å ha tilstrekkelige ressurser til at de nye innbyggerne raskt kommer i arbeid og blir en del av lokalsamfunnet.

Aldersvennlig Siljan

I tråd med kvalitetsreformen «Leve hele livet», skal Siljan være en aldersvennlig bygd som legger til rette for at eldre opplever tilhørighet, mestring og trygghet, med mulighet til å leve frie og meningsfulle liv. Det må utvikles gode tjenester nært hjemmet og implementering av «Bo trygt hjemme» reformen vil inngå i arbeidet. Et samfunn som er godt for en person på 80 år er også godt for en på 8 år. Meld. St.9 (23-24) Nasjonal helse og samhandlingsplan presiserer at de største utfordringene for våre felles helsetjenester er tilgangen på nok personell, dårlig sammenheng mellom tjenestene og likeverdig tilgang på helse- og omsorgstjenester.

Planer som utarbeidet i planperioden

Plan for Helse, som er en overordnet strategiplan for helse.

Demens

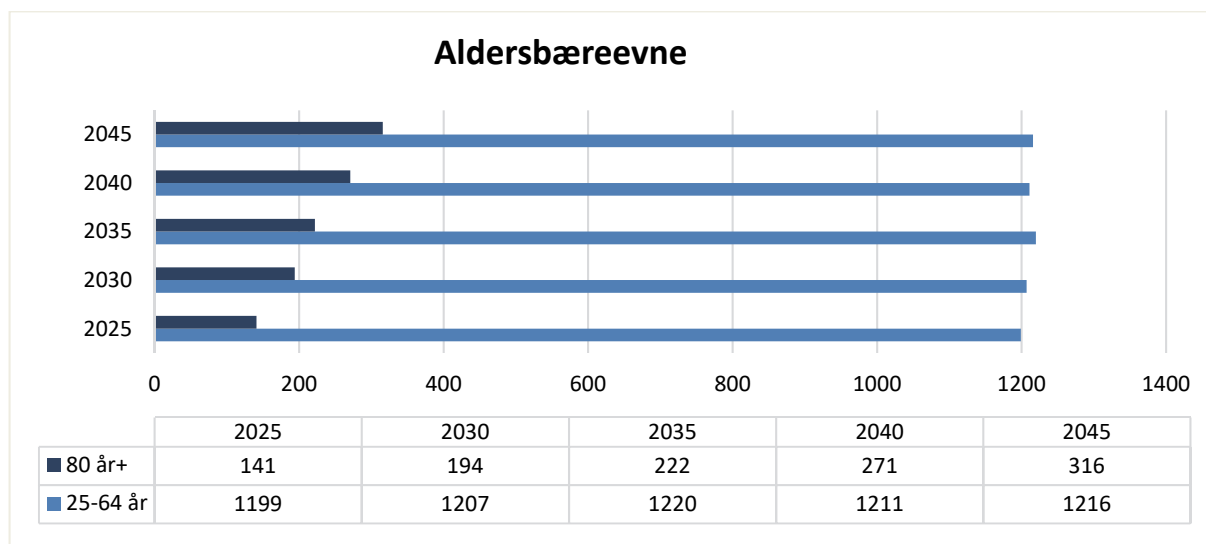
En eldre befolkning vil gi flere personer med demens diagnose. Ifølge Nasjonal senter for aldring og helse vil tallet på personer med en demensdiagnose øke sterkt årene fremover. I Siljan vil økningen være fra 55 personer i 2020, 63 personer i 2025 og til 113 personer i 2040. Når en person får en demensdiagnose rammes ikke bare personen selv, men også ektefelle, barn, familie, venner, kollegaer og annen omgangskrets berøres i større eller mindre grad. Miljørettede tiltak og aktiviteter blir avgjørende for at personer med demens så langt som mulig skal kunne opprettholde sin personlige autonomi gjennom demensforløpet. Pårørende, sosiale nettverk, interesse- og brukerorganisasjoner, frivillige, samt helse- og omsorgssektoren, er sentrale aktører for at de psykososiale behovene blir ivaretatt. Dette krever et økt behov for ressurser og kompetanse.

Kommunen har i dag et dagtilbud for hjemmeboende, samt aktivitetstilbudet «Inn på tunet» for hjemmeboende med en demens diagnose. Det er et mål å øke kapasiteten og å utnytte tjenesten bedre slik at vi når ut til flest mulig brukere. Dagtilbudet er til god hjelp for pårørende som står i krevende omsorgssituasjoner og gir helsebringende effekter i form av god ernæring, sosiale stimuli og fysisk aktivitet til eldre. Det er et bærekraftig tiltak for å møte morgendagens utfordringer, som kan forhindre eller utsette behov for sykehjemsopphold, samt avlaste hjemmetjenesten.

Endring i demografi

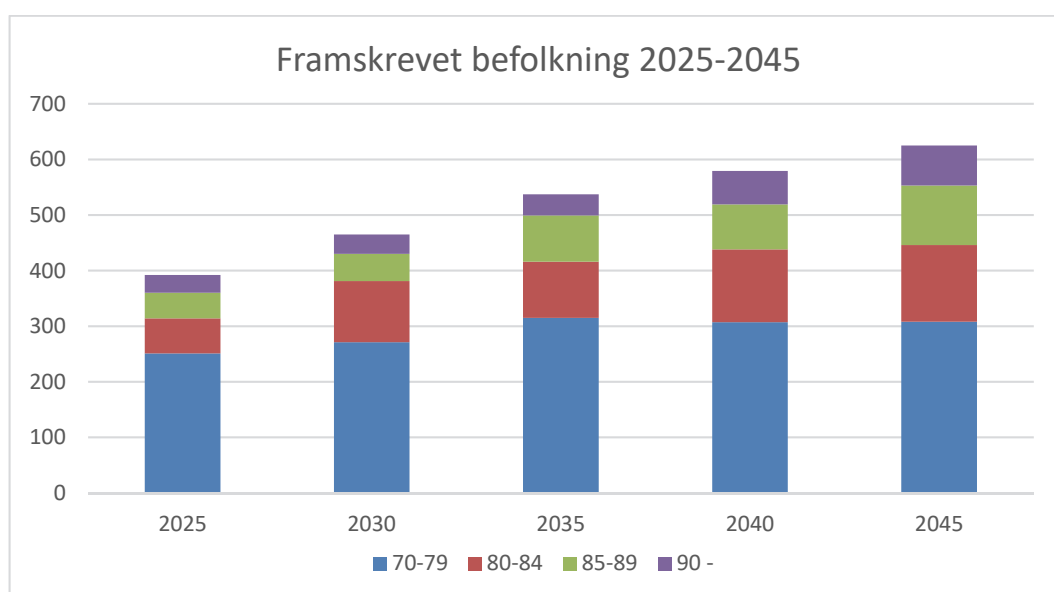
Aldersbæreevne

Aldersbæreevne viser forholdet mellom den yrkesaktive befolkningen og den eldre delen av befolkningen, og er viktig for framtidens økonomiske bæreevne og helse- og omsorgstjenestene. Tabellen viser en skjematisk fremstilling av antall yrkesaktive mellom 25 og 64 år som står bak hver person over 80 år. I Siljan i 2025 er det 8,5 personer. I 2045 vil dette reduseres til 3,8 yrkesaktive bak hver person over 80 år. Dersom faktisk avgangsalder for pensjon kan økes med ett til to år vil det bidra til en kraftig økning i arbeidstilbudet.

Befolkningsframskriving og tjenesteutvikling

Framskrivningstall for befolkningen som er 80 år og eldre, viser en fordobling fram mot 2040. Den største veksten kommer fra 2024. Behovet for helse- og omsorgstjenester er tiltagende med alder og det forventes økt etterspørsel etter helse- og omsorgstjenester.

Andelen innbyggere over 70 år i Siljan vil øke i tiden som kommer. 8 av 10 eldre klarer seg godt selv, men 2 av 10 vil komme til å ha behov for tjenester. For at vi skal kunne ha en bærekraftig helsetjeneste er det avgjørende å iverksette tiltak som gjør at den enkelte kan klare seg best mulig, lengts mulig i eget liv og i egen bolig.

Vårt mål er at alle skal få den hjelpen de trenger, når de trenger den. Det vil være søkelys på aktivisering og frisklivstjenester, i tillegg til tidlig innsats og mestringskultur. For yngre personer med funksjonshemming kan aktuelle tiltak være utvidet veiledning, punktvisse tjenester, omsorgstønad og fritidstilbud. Familieveiledning som pårørendestøtte er et satsingsområde under tidlig innsats. Det boligsosiale arbeidet og samhandlingen mellom tjenesteområdene må intensiveres i planperioden for å nå målet om at alle skal bo trygt i egen bolig.

I mai 2024 er det totalt 101 brukere av hjemmetjenesten, 53 av disse er over 80 år. Det er totalt 21 på sykehjemmet, her er 17 av disse over 80 år. Det vil være behov for en systematisk kartlegging av tjenesten som blir gitt spesielt innenfor hjemmetjenesten.

Samskaping

Prosjektet «Det gode liv i Siljan» har vært et samskappingsprosjekt for å motvirke sosial isolasjon og ensomhet. Prosjektet ble avsluttet i 2023, men kartleggingsarbeidet som ble gjort danner i stor grad retningen for hvordan helse vil prioriteres i fremtiden. Erfaringen fra prosjektet har vist at det ligger et stort uforløst potensial i å legge til rette for å utnytte fordelene som oppstår når offentlig virksomhet, brukere, innbygger, næringslivet og frivillige organisasjoner møtes for å skape noe sammen.

Fravær av møteplasser og sosiale bånd skaper grobunn for en rekke fysiske og psykiske utfordringer. Deltagelse i frivillig arbeid kan på mange måter erstatte den sosiale interaksjonen og de sosiale båndene som arbeidsliv og skole gir. Norge klarer seg ikke uten frivillige, og verdien av frivillig arbeid bare i Norge er på 78 milliarder kroner (SSB:2020). Dette er ikke inkludert pengene samfunnet sparer på bedre fysisk og psykisk folkehelse gjennom at flere får delta i aktivitet, får et sosialt nettverk og hindres i å falle utenfor. For å fortsette med arrangementer på helse- og omsorgssenteret som fredagskafe, møter i saniteten og pensjonisten, er det stor behov for oppgradering av stoler og bord.

Kommunedirektøren har fremmet forslag om 150 000 kroner til nye stoler i 2025.

Psykisk helse og rus

Kommunene har etter helse- og omsorgstjenesteloven ansvar for å tilby nødvendige helse- og omsorgstjenester, og fra 1.januar 2020 ble alle kommuner pålagt å knytte til seg psykolog. Det har vist seg krevende å innfri kravet grunnet liten tilgang på psykologer. Psykologstilling ble lyst ut igjen i mars 2024. Det kom nå inn relevante søkere og stillingen er besatt i 50 % 12.08.2024. Dette betyr at kommunen nå innfrir sitt pålagte krav, og tjenesten får en sterk kvalitetsøkning. I samarbeid med øvrig personell knyttet til psykisk helse og rus vil det jobbes videre med utvikling av tjenesten. Kommunepsykologens oppgaver vil være blant annet system- og utviklingsarbeid, veiledning og undervisning, samt bistå i kliniske vurderinger.

Ny nasjonal veileder for psykisk helsearbeid barn og unge, omhandler kommunens helsefremmende og forebyggende arbeid og tidlig innsats og samarbeid i kommunen. Formålet er å bidra til at kommuner ivaretar barn og unge mellom 0-25 år med psykiske plager og deres familie.

Det er søkt om tilskuddsmidler til et forprosjekt for oppfølging av barn og unge med psykiske helseutfordringer og rusmiddelrelaterte problemer fra Statsforvalteren. Formålet er å se på etablering, utvikle og tilpasse psykiske helsetjenester for barn og unge i kommunen.

Fysio- og ergoterapitjenesten

Brukere av ergo –fysioterapitjenesten er ofte mennesker med nedsatt funksjon som benytter rullestol, rullator, krykker ol. Trapper, mange tunge dører, trang og liten gang hindrer selvstendig fremkommelighet til tjenesten. Ergo –fysioterapi avdelingen er en kommunal tjeneste i et offentlig bygg og skal være tilgjengelig for alle innbyggere i kommunen. Inngangspartiet til fysio-ergoterapi tjenesten er ikke universelt utformet. Kommunedirektøren finner ikke rom nytt inngangsparti i planperioden.

Tjenesten opplever et økende bruk av felles treningsrom, behandlingsrom og kontorer. Der ofte 10 personer samtidig og trener i felles treningsrom. På grunn av støy og aktivitet i felles treningsrom må dører til kontorer og andre rom være lukket og dette medfører dårlig luft i disse rommene. Det er behov for en oppgradering av ventilasjonsanlegget i denne delen av bygget. Det er også et stort behov for større lokaler til gruppetrening for store deler av befolkningen, med kommunalt ansatt/fysioterapeut ca 4 timer i uken. Det bør vurderes mulighet for å kunne inngå en avtale med bedriftsidrettslaget om en leie av treningsrommet til bedriftsidrettslaget i Siljan kommune.

Terapeutene må i stor grad benytte privat bil i tjenesten for å kunne utføre sine oppgaver. Dette gjelder både enkeltoppdrag og transport av ulike hjelpemidler. Det er ikke nok kommunale biler tilgjengelig. Kravene til en effektiv tjeneste hvor blir svekket. Det er behov for en egen bil i tjenesten. Kommunedirektøren finner ikke rom for denne utgiften i planperioden.

Det er i dag 1,6 stillinger kommune fysioterapeuter, samt 0,6 stilling som privatpraktiserende fysioterapeut med driftstilskudd og 0,4 stilling som psykomotorisk fysioterapeut med driftstilskudd. Norsk fysioterapi-forbund gav i 2023 et omfattende innspill til Helsepersonellkommissjonen, hvor hovedbudskapet til NFF er å satse mer på helsefremmende og forebyggende arbeid, og at gode rehabiliteringstjenester vil bidra til mindre behov for omsorgstjenester. Avdelingen opplever at behovet for denne tjenesten er økende spesielt når det gjelder forebygging barn, unge og eldre. Det tilbys i dag flere ulike forebyggende tiltak som fallforebyggende gruppe, medisinsk yoga og artrose gruppe. Det vil være avgjørende å jobbe med en kartlegging av hvilke målgrupper som vil kreve mer tjenester fra ergo –fysioterapitjeneste og hvordan kommunen kan løse disse oppgavene. Kommunedirektøren er positiv til en systematisk kartlegging av eventuelt behov for en økning innenfor fagområdet.

Driftstiltak

Driftstiltak										
Helse			Utgifter				Inntekter			
Ansvar	Funksjon		2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028
30	xxxx	Etablere akutt plass ØHD i kommunen	-160	-360	-360	-360				
30	2530	2 sykepleiere og kjøkkenvart 40 %	2 100	2 100	2 100	2 100				
31	2410	Opprette a ny legehjemmel	200	200	200	200				
32	2342	Habilitering og barnekoordinator	850	850	850	850				
34	2320	Helsestasjon for ungdom		-300	-300	-300				
	Sum		2 990	2 490	2 490	2 490	-	-	-	-
	Sum netto		2 990	2 490	2 490	2 490				

Investeringsprosjekt

Helse										
			Utgifter				Inntekter			
Ansvar	Funksjon		2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028
3	2530	Velferdsteknologi	200	200	200	200				
3	2530	Stoler og bord i kafe på HO senteret	150							
	Sum		350	200	200	200	-	-	-	-

Samfunn

Innledning

Rammeområdet ivaretar kommunens oppgaver innenfor følgende ansvarsområder; Teknisk, kommunale veier, park og naturforvaltning, brann, VAR drift, eiendom, geodata, kultur, plan, miljøvern, byggesak og IKT drift.

Noe av utfordringen på avdelingen er at den består av svært mange forskjellige fagfelt, og at disse fagfeltene blir ivaretatt av et lite antall ansatte. Alle fagledere har ansvar for flere fagfelt som i større organisasjoner er fordelt på forskjellige personer. Utviklingen i alle ansvarsområder er at det kreves mer og mer faglighet og spesialkompetanse. Lovverket på de forskjellige områdene blir mer detaljert, og det stilles stadig strengere krav til dokumentasjon og internkontroll. Det er avgjørende at det interkommunale samarbeidet opprettholdes og utvikles for å kunne møte mange av disse utfordringene. Samtidig må det leies inn rådgivere fra private virksomheter når særskilte problemstillinger oppstår.

Kommende fireårsperiode er det ikke planlagt nye, større byggeprosjekter eller rehabiliteringsprosjekter. Av utbyggingsprosjekter er et nytt tilbygg på Loppedåpan barnehage det største. De mest omfattende byggeprosjektene dreier seg om oppfølging av hovedplan for vann- og avløp. Her står flere krevende prosjekter på vann- og avløpsnett for tur. Planlegging for etablering av lokalt mottaksanlegg for kvist og hageavfall pågår og vil kreve en del oppfølging. I 2024 igangsettes en utredning om driftsmodeller knyttet til bibliotek og samfunnshus i sentrum. Folketallsversikten for Siljan viser at det vil bli en stor økning i antall eldre innbyggere i årene som kommer. Basert på erfaringer er det grunn til å regne med at det vil medføre en økning i etterspørsel etter sentrumsnære leiligheter. Muligheter for å kombinere leiligheter med samfunnshus i sentrum er en del av utredningen.

Hovedmål for avdelingen

- a) Sikre til enhver tid ledige, utbyggingsklare arealer til ulike bolig- og næringsformål.
- b) Ha en stabil drikkevannsforsyning med vann av god kvalitet, og øke antall tilknytninger til det kommunale vann- og avløpsnett.
- c) Sikre og videreutvikle verdien av kommunale bygg og eiendommer.
- d) Sørge for trafikksikre veier med god fremkommelighet for alle trafikanter.

Kommentarer til målene

En forutsetning for at kommunen kan øke innbyggertallet er at det finnes attraktive, utbyggingsklare tomter tilgjengelig. I tillegg må det være et visst tilbud av leiligheter med sentral beliggenhet nær kollektivakser og handels- og tjenestetilbud. Kommuneplanens arealdel som nå er under revisjon sikrer dette.

Samarbeid med private eiendomsutviklere og investeringer i planer for utbygging er viktig for videre utvikling. Utvikling av Siljan sentrum forutsetter gode, helhetlige planer for viktige samfunnsfunksjoner og arealbruk. Dette utredes som del av arbeidet med kommuneplan.

Kommunen har relativt få kilometer med kommunale kjøreveier og gang- og sykkelveier. Det er likevel viktig at disse har en standard som bidrar til trafikksikre skoleveier og har god fremkommelighet. Det er særlig viktig at gang- og sykkelveier prioriteres høyt for vintervedlikehold slik at fremkommeligheten er god hele året. På den måten sikres mer miljøvennlig lokal transport og mer fysisk aktivitet. Bypakke fase to inneholder flere tiltak som skal sikre skoleveier og gjøre det mer attraktivt å gå og sykle.

Deler av kommunens vann – og avløpsnett begynner å bli gammelt og dårlig og må prioriteres for utskifting. Utskifting av gammelt nett pågår årlig. Det er laget ny hovedplan for vann og avløp som blant annet skal sikre en stabil vannforsyning og god drift av kommunens vannverk og avløpshåndtering. Noen sentrale områder har ikke kommunalt vann – og avløpsnett, og bør tilknyttes for å i første rekke sikre god vannforsyning og redusert fare for uønska utslipp. Avdelingen bruker også mye ressurser på oppfølging av plan for tilsyn med spredt avløp.

Den kommunalt eide bygningsmassen har jevnt god standard, men med noen tydelige unntak som Øverbøstua. Skolene og barnehagene er stort sett i god stand, men Loppedåpan barnehage med tilhørende boder og redskapsrom begynner å bære preg av mange års intens bruk. Det er foreslått en generell oppgradering av dette bygget både innvendig og utvendig.

Sentrale utfordringer

Nytt boligområde

Boligområde Solvegen er etablert og under utbygging. Det går vesentlig saktere med utbyggingen i området enn ønsket ettersom markedet de siste to årene har vært preget av lav aktivitet. Det er vanskelig å forutsi når området er ferdig utbygd, men omfanget av ledige eneboligtomter minker. Det er ca. 15 ledige tomter for frittliggende småhus pr mai 2024. Det er lang større kapasitet på de områdene som er kjøpt opp for bygging av konsentrert småhus. Her går utviklingen sent. For å sikre at man til enhver tid har ledige, utbyggingsklare tomter må neste utbyggingsområde forberedes. Dette gjøres i første rekke gjennom kommuneplanens arealdel som forventes ferdigstilt i 2024. Deretter må området reguleres, noe som tar omkring ett år. Prosjektering, anskaffelser av entreprenørtjenester og grunnarbeid med klargjøring av kommunal infrastruktur tar omkring to år. Det foreslås å avsette kr 400 000 til regulering i 2027. Dersom markedet endres, bør fremdriften justeres.

IKT

Jfr plan for beredskap skal det jobbes for sikring og et mer robust datanettverk i kommunen. Pr i dag går det en linje fra Skien til Siljan, og denne går strekningsvis gjennom utsatte skogområder. Derfor skjer det med ujevne mellomrom utfall av data og telefoni til Siljan. Ved å få en ny kabel til kommunen fra Larvik økes beredskapen og med det stabiliteten i datatrafikken i Siljan. Det avsettes kroner 1 000 000,- til tiltaket i 2028.

Kommunale veier

Siljan kommune har få kilometer kommunale vei og har derfor i sum lite kostnader med veivedlikehold sammenliknet med andre kommuner. Utgifter til vedlikehold av kommunale veier ligger over sammenliknbare kommuner i KOSTRA gruppe 4 målt i driftsutgifter pr km vei og gate, og er mer på nivå med fylkesgjennomsnitt. Kommunen har i all hovedsak satt ut vedlikeholdet til private entreprenører. Det er kun oppsyn og enklere vedlikehold som blir utført av egne ansatte.

Gjeldende avtale på vintervedlikehold opphører april 2023. Avtalen er i hht kontrakt forlenget med ett år til ut april 2024. Det er mulig i hht avtalen å forlenge frem til april 2025.

Gatebelysning innebærer en vesentlig kostnad med veidriften i Siljan. For å bidra til en god driftsøkonomi skiftes gamle armatur som går i stykker ut med nye LED-armatur. Arbeidet med lengre, sammenhengende områder avsluttes i hovedsak i 2024, men noen enkelt punkt gjenstår. Ny belysning legger forholdene til rette for mer aktiv styring og energieffektivisering, bla annet med nattsinking. Det jobbes videre med energiøkonomisering ved styring av gatebelysning.

Trafikksikkerhetsplan synliggjør behov for ny belysning mellom Snurråsen og Høisetbrua, en strekning på ca. 450 meter. Dette bør ses i sammenheng med videre belysning langs fylkesveien i Høisethbakkane.

Holteringen

En kortere strekning langs Holteringen mangler gatelys. Dette er skolevei og belysning er ønskelig for økt trafikksikkerhet. Det avsettes kr 250 000,- til prosjektet i 2027.

Sagfossen bru

Etter inspeksjon fra Safecontroll den 16.08.2023 ble følgende feil og mangler påpekt med Sagfossen bru.

- a) Erosjon/ utrasing av mur nedstrøm side.
- b) Utglidning av stein på landkar.
- c) Riss og sprekker i betongdekke.
- d) Lekkasje og fuktbelastning.
- e) Hull og ujevnheter.
- f) Rengjøring av kantslitelag.
- g) Brudd betong rekkverk nedstøms.
- h) Deformasjon rekkverk.
- i) Kabelgate oppstrøms utbedres med beslag.
- j) Kabler som ikke er i bruk fjernes.

Etter befaring med Mesta ble det foreslått fresing av brudekke på grunn av tykkelse. Fresing er utført i 2024. Etter fresing og rengjøring viser det seg at brudekket er etablert med et sandlag under før asfaltering første gang. Anbefalingen er at man fjerner resterende asfalt og sand, rengjør og legger en membran på brua for å hindre vanngjennomtrenging, og deretter asfalterer. Det er ikke funnet rom for investeringer i tiltaket i økonomiplanperioden.

Finsrud bru

Etter hoved inspeksjon av Finsrud bru er det konkludert med at brua ikke har skader på bærende konstruksjoner, men rekkverk er for lavt og svakt. Dette bør utbedres for å bedre trafikksikkerheten. Dette er ikke prioritert i denne økonomiplanperioden.

Behovet for reasfaltering på flere av de kommunale veiene vil øke i årene framover, deler av Gurholtveien er tatt i forbindelse med strekningsvise oppgraderinger i 2021. Det vil fortsatt være behov for strekningsvis oppgradering av Gurholtveien inkludert asfaltering. Gjenværende mest kritisk strekning på Gurholtveien anses å være strekningen fra bussgarasjen til Norheim. Dette er en strekning på ca. 550 meter. Tiltak er kostnadsberegnet i 2021 til kr 1 070 000,-. I tillegg kommer asfaltering på ca. kr 655 000. Det avsettes 2 000 000 kroner til tiltaket i 2028.

Sentrumsveien

Sentrumsveien er nå sikret med nytt fortau og krysset Sentrumsveien x Gurholtveien er strammet opp og trafikksikret. Det samme gjelder adkomst fra kommunens utleieboliger i krysset ved Gurholtveien. Tiltaket er finansiert med bypakke midler, belønningsmidler og kommunale midler. Det er derimot ikke finansiert asfaltering av strekningen som nå begynner å bli tydelig slitt. For å få en komplett standardheving på Sentrumsveien bør strekningen mellom siljansenteret og Mølla asfalteres. Det avsettes kr 1.000.000 til asfaltering i 2025.

Sikringstiltak på adkomstvei fra Mølleåsen 1-3

Det registreres utglidning og ustabil grunn ved adkomstveien fra Mølleåsen 1-3. Røttene fra trær som vokser langs veiskrenten bidrar til frostsprengning. Dette må fjernes. Gjerde som står langs veien er

forfallent og har ingen funksjon. Det er en bratt skrent med flere høydemeter ned til Sentrumsveien. Denne veien bør sikres. Tiltakene som bør gjøres for varig sikring av denne veien er bolting av fjell, fiberarmering med sprøytebetong og autovern. Det er innhentet pris på tiltakene som i 2024 ligger på kr 600 000,-. Det avsettes kroner 600 000 til tiltaket i 2025.

Asfaltering av veier

I økonomiplan foreslås det å sette av kroner 400 000 til asfaltering i 2026 og 2028.

Bypakke prosjekt

Bypakke fase I avsluttes i løpet av første kvartal 2025. En eventuell ny bypakke vil tre i kraft i 2026. Det forberedes prosjekt inn mot bypakke fase II, og porteføljen i Siljan er slik:

Nr	Prosjektnavn	Kost (mill)
1	FV. 32 Heivannsveien (Sagdalsringen - Langemyrvegen) GS vei	6
2	Siljan sentrum. Videreutvikling av knutepunkt Siljan	10
3	Siljan sentrum -snarvei og tilrettelegging for myke trafikanter	15
4	Fv. 3288 Høisethbakken - TS tiltak med gatelys	2
5	Kommunesenter Siljan - Møllekrysset. Kryssutbedring og TS tiltak	2
6	Holtesletta- Thorsholt. Utbedring av Thorsholt sving og mindre GS tiltak	7
7	Øverbølia- snarveg til skole	2
8	Fv. 32 Solvika - kommunegrense Skien-. GS vei	24

Det legges til grunn en kommunal/fylkeskommunal egenandel på 20 %. Prosjekt nr 1,4,5,7 er ikke kommunale prosjekter. Samlede investeringer i Siljan er kr 58 mill. 29 mill er kommunale prosjekter. Videreutvikling av knutepunkt Siljan må ses i sammenheng med nytt sentrumsbygg. Dette prosjektet må avklares og utredes. Prosjekt nr 3 og 7 dreier seg om turveier, snarveier og andre gang- og sykkelforbindelser mellom viktige målpunkt i kommunesenteret. Disse må planavklares, helst gjennom en område-regleringsplan for kommunesenteret. Dette er ikke prioritert i planperioden. Det mest aktuelle tiltaket man kan igangsette uten videre planavklaring eller prosjektering er utbedring av Møllekrysset. Tiltaket er ikke prioritert i økonomiplanperioden.

Park, naturforvaltning og kommunale eiendommer

Vedlikeholdet på uteområder omkring kommunale formålsbygg og i sentrum er en prioritert driftsoppgave, og standard opprettholdes med egne ansatte og innleide sommervikarere. Gressklipping er en sentral og tidkrevende oppgave sommerstid. For å ha kontroll på løpende drift og rekke over alle områder er avansert klippeutstyr nødvendig. Kommunen eier en større maskin som er helt avgjørende for denne drifta. Denne bør skiftes ut i 2027, men det er ikke funnet rom i gjeldende økonomiplanperiode til dette. Dette medfører risiko for redusert kapasitet på sommervedlikeholdet og lavere standard enn ønskelig på noen arealer. Fortsatt investering i mindre robotklippere er et godt supplement og avlaster manuell klipping, men det er ikke en hensiktsmessig løsning over alt med den teknologien som er i dag. Forsøkene med robotklippere rundt sykehjemmet har vært vellykket og fremover vil det bli jobbet mer med implementering av slikt utstyr etter hvert som teknologi og muligheter utvikles.

På kommunens eiendom langs Holtesletta er det av sikkerhetsmessige hensyn behov for å felle en rekke større trær. Arbeidene må gjøres med sikringstiltak på fylkesveien og utstyr som sikrer at trær ikke faller over bebyggelse eller ledningsnett. Østsiden av fv.32 ved Holtesletta tas i forbindelse med bypakke prosjekt, og anledningen bør brukes til å fjerne vegetasjon på vestsiden samtidig. Det avsettes kroner 150 000 til tiltaket i 2026.

Brann og beredskap

Siljan har slukkeavtale og avtale om feiing og branntilsyn med Grenland brann- og redning (GBR). Kostnadene med brannvern i Siljan tilsvarer kostnadene i Skien målt pr innbygger. Inkludert i dette inngår kostnader med teknisk vakt i Siljan som bistår med lokalkunnskap ved utrykninger når det er behov. GBR har også ansvar for tilsyn med kommunale formålsbygg samt brannforebyggende arbeid. Tidligere års tilsyn og oppfølging med tiltak viser at det ikke er umiddelbare behov for nye investeringer til brannsikringstiltak eller lokalt utstyr. Siljan er med Skien inn i GBR på samme vilkår som Skien. Det vurderes om Siljan skal bli selvstendig medlem, men det er ikke endelig avklart.

VAR-drift

Drift av vannverk og avløpsrenseanlegg er underlagt strengt regelverk. Det er en hovedmålsetting at alt drikkevann som blir levert til abonnentene skal ha en tilfredsstillende kvalitet i henhold til drikkevannsforskriften. Avløpsvannet skal være rensert i henhold til konsesjonskravene før det blir sluppet ut i Siljanelva.

De kommunale årsgebyrene for avløpstjenestene er lave i Siljan sammenlignet med gjennomsnitt for fylket og sammenliknbare kommuner i kostra gruppe 4. Dette skyldes i første rekke at Siljan var relativt tidlig ute med bygging av avløpsrenseanlegg med både kjemisk og biologisk rensing. Gebyrene for drikkevannsforsyning ligger på nivå med snittet i fylket, men godt under sammenliknbare kommuner i kostra gruppe 4.

Gebyrene ventes å øke i tiden framover i tråd med handlingsplan i hovedplan for vann- og avløp. Dette gjelder særlig vannforsyning der sikkerheten for stabil drikkevannsforsyning til sentrumsområdet og videre mot Snurråsen må forsterkes.

Gjeldende vannforskrift forutsetter at kommunen arbeider aktivt med å knytte flest mulig av innbyggerne til det offentlige nettet.

Hovedplan for vann- og avløp ble vedtatt i 2024. Det legges opp til at denne planen følges med årlige investeringer. Kostnadsanslagene som er satt opp i denne planen er grove og basert på faglig skjønn, beregninger og standard priser. Det legges opp til at prosjektene detaljeres og kostnadsberegnes ytterligere før iverksetting. Detaljering skal medføre vurdering av konsekvenser for gebyrene. Hovedplan for vann- og avløp²³ danner grunnlaget for investeringsbehovet.

Gulvet på renseanlegget bærer preg av stor slitasje. Det er ikke gjort fornyelser siden bygget var nytt. Gjentakende ombygginger og flytting av utstyr har medført en slitt og lite vedlikeholds vennlig overflate. Ut fra både estetikk og hygiene bør dette fornyes. Det avsettes kroner 150 000,- til nytt gulv på renseanlegget i 2025.

Vannmålere etableres på utvalgte punkt for raskere og bedre kontroll med lekkasjer og vannforbruk. Det avsettes årlig kroner 100 000 i 2025-27.

Det legges også opp til utskifting PLS ved pumpestasjon ved Katobekk. Tiltaket planlegges i 2026 og det avsettes kroner 100 000 til tiltaket.

---

²³ Vedtatt i Siljan kommunestyret den 13. mars i sak 15/2024.

Som et ledd i overvåking av utslipp fra renseanlegget forberedes det forsterkede krav om måling av overløp. Dette skal skje ved mengdemåling. Utstyr planlegges installert i 2027. Det avsettes kroner 100 000 til tiltaket.

Slitasjen på komponenter på renseanlegget er stor. Ny skrape i basseng for mellomsedimentering skiftes ut. Det avsettes kroner 200 000 til tiltaket i 2027.

Investeringene dekkes opp gjennom VA gebyrene. Planlagte investeringer i fireårs perioden vil gi en gebyrøkning på vann på 7-8 % og ca 6 % for avløp. Dette er i tråd med varslet behov. Sammenliknet med hva andre kommuner nå møter av investeringsbehov innen VA sektoren er dette likevel beskjedne økninger.

Eiendom

Eiendomsforvaltningens primære oppgave er å sikre verdi og riktig funksjon i kommunale bygg og uteområder.

Tilstanden på de kommunale byggene er generelt sett god, men med noen tydelige vedlikeholdsbehov, spesielt kommunens lagerbygg ved Todal. En del av teknisk utstyr har begrenset levetid og må skiftes. Det gjøres løpende avveining i forhold til kost nytte med reparasjoner kontra utskifting, og eventuelle brukerbelastninger som følger som konsekvens av driftsavvik med teknisk utstyr. Stadige reparasjoner av gammelt utstyr, kan over tid bli en kostbar strategi. Samtidig kan det være krevende å forutsi når slitasjen har nådd et kritisk nivå. Energihusholdningen er for tiden i fokus i tråd med gjeldende klima og energiplan. Energiltak fokuseres også på grunn av forventet økning av energipriser og behov for å redusere strømforbruket. Det vil i perioden fortsatt bli sett på nye muligheter til strømforsyning, spesielt solcellepaneler, samtidig som vi går gjennom forbruk i alle bygg og ser på muligheter til å redusere forbruket.

Eksisterende lyskilder på Loppedåpan, Midtbygda og sykehjemmet har gått ut av produksjon i 2023. Det bør skiftes til LED belysning både av hensyn til energiøkonomisering og tilgang på utstyr.

Renhold

Etter nedbemanning er det lite bufferkapasitet ved sykdom og ferieavvikling. Fra 2024 økes også omfanget av bygg som skal renholdes når ny friluftsavdeling ved Loppedåpan skal settes i drift. Det behov for innfasing av robot vaskemaskiner i takt med at standard og kvalitet på disse økes og blir mer funksjonelle. Det iverksettes drift av vaskerobot på Siljan skole i 2024 noe som vil avlaste renholdere og frigjøre tid som kan brukes på ny friluftsavdeling. Det anbefales at tilsvarende utstyr etableres på Siljan sykehjem og Sagaenga barnehage. Dette frigjør tid og øker kvaliteten på renholdet.

Det avsettes kroner 375 000,- til renholdsmaskin på Siljan sykehjem i 2025

Det avsettes kroner 375 000,- til renholdsmaskin på Sagaenga barnehage i 2026

Kommunehuset

Uteområdet med parkering rundt kommunehuset trenger rehabilitering. Det foreslås å utvide og asfaltere parkeringsplassen. Kostnadsanslaget er kroner 300 000. Det avsettes kroner 300 000 til tiltaket i 2025.

I henhold til faglige anbefalinger bør det gjøres utvendig maling for å unngå at malingslaget blir så slitt at vann trenger inn i veggen. Dersom det skjer vil det kunne oppstå store skade som krever omfattende renovering. Det avsettes kr 300 000 til tiltaket i 2025.

Kommunestyresalen trenger en generell oppgradering. Det som gjenstår, er vegger og tak etter at vinduer og gulv er fornyet i tråd med forventet standard. Prosjektet er kostnadsvurdert til å ligge på kr 500 000. Det er ikke funnet rom for prioritering av tiltaket i økonomiplan.

Dagens låssystem fra Bewator har gått ut av produksjon. Det er dette låssystemet vi har på Siljan skole, kommunehuset og sykehjemmet. Ved å bytte ut systemet på kommunehuset i 2024 har vi deler i beredskap til sykehjemmet og Siljan skole. Det er valgt låssystem som videreføres i øvrige bygg.

Det avsettes kroner 500 000 til låssystemer på sykehjemmet i 2025

Det avsettes kroner 200 000 til låssystemer på Siljan skole i 2026

Loppedåpan barnehage

Loppedåpan barnehage er et eldre bygg og det er behov for generell oppgradering av bygningen innvendig. I tillegg er det behov for utskifting av tak på første byggetrinn ettersom taket nærmer seg 40 år. Det må vurderes om nytt tak skal være solcelleanlegg i stedet for tradisjonell takstein. Teknologi og løsninger er i stadig utvikling og man må ta stilling til taktype når investeringen nærmer seg. Pr i dag ville solcellepaneler vært et naturlig valg. Avdeling Tussene er gjenåpnet og i den forbindelse forsvant pauserom, personalrom og spesialrom.

Personaldel forslås bygget, det avsettes kr 5 000 000 til tiltaket i 2025.

Loppedåpan barnehage, innvendig modernisering, det avsettes kr 1000 000 til tiltaket i 2028. Det avsettes kr 500 000 til nytt tak på byggetrinn 1 i 2028.

Midtbygda skole

Det er behov for maling av Midtbygda skole.

Det avsattes kroner 300 000 til tiltaket i 2028.

Leiligheter, serviceboliger og omsorgsboliger

Rødveien 3 og Slemdalsveien 9 - nærmere seg en utvendig maling. Dette prioriteres ikke i innværende periode, men etterslepet på vedlikehold vil akkumulere om ikke vedlikeholdsplaner følges.

Omsorgsboliger må males i planperioden, og det avsettes kroner 150 000 til tiltaket i 2027.

Lagerbygg i Mølla

Bygget brukes til kjøretøy og mye driftsutstyr, og er et nødvendig bygg i drifta. Møllebygget trenger beising, og det bør avsettes midler til dette i økonomiplanperioden. Det avsettes kroner 200 000 til beising i 2027.

Siljan skole

Det er behov for oppgradering av uteområdet på Siljan skole. Det skal lages en plan for dette i samråd med blant annet elever på ungdomsskolen. Prosjektet ble igangsatt i 2024 og videreføres i 2025. Det avsettes kroner 350 000 til tiltaket i 2025.

Det foreslås også en asfaltering av parkeringsplassen på Siljan skole, denne er nedslitt. Det foreslås avsatt kr 400 000 til tiltaket i 2027

Kultur og kulturminner

Siljan kommune bruker vesentlig mindre ressurser til kulturaktiviteter i forhold til gjennomsnittet i Telemark og landet for øvrig.

Kulturbygg i sentrum

Det har over lengre tid vært ønskelig med et nytt bibliotek og kulturbygg i Siljan sentrum. I løpet av årene har det vært et betydelig engasjement og planlegging av dette. Behovet for- og betydningen av en uformell møteplass er ikke blitt mindre etter hvert som årene har gått. I tillegg vil bygget med tilhørende uteområde kunne ha en etterlengtet funksjon som kommunens storstue og festplass.

Det må brukes noe tid på utsjekk av tilskudds muligheter og andre alternative måter å skaffe inntekter og drifte et slikt bygg. Muligheter for kombinasjon med boliger bør sjekkes ut ettersom det forventes en økt etterspørsel etter sentrumsnære leiligheter som konsekvens av økningen i antall eldre i kommunen. Det er arealknapphet i kommunesenter området og alle tilgjengelige areal må utnyttes.

I kommunestyret behandlingen av økonomiplan 25 – 28 ble det vedtatt at det i løpet av planperioden må det være progresjon på sentrumsutvikling i Siljan. Bibliotek og utvikling av leiligheter må være en stor del av dette.

Folkehelse

I 2022 ble det gjort en studie med mål om å kartlegge muligheter for turveg langs Siljanselva. Målet med tiltaket er økt trivsel og motivere til aktiv fritid i nærområdet til Siljan sentrum. Som del av prosjektet er det tenkt etablert en leirplass med gapahuk e.l. Tiltaket kan ses i sammenheng med bypakke prosjektet Siljan sentrum og tilrettelegging for myke trafikanter. Tiltaket bygger oppunder andre prosjekter med turveier i sentrum og behovet for etablering av flere møteplasser. Det er avsatt kr 200 000 til prosjektet i 2027.

I kommunestyret behandlingen av økonomiplan 25 – 28 ble det vedtatt at det utredes mulighet for et prosjekt med oppgradering av badeplassen på Øverbøtjønna.

Frivilligsentral

Det kommunale tilskuddet til Siljan Frivilligsentral videre føres på samme nivå som i 2024. Siljan Frivilligsentral har utviklet seg positivt det siste året, og dekker et behov både som samarbeidspartner for kommunen, noen frivillige organisasjoner og blant innbyggerne. Frivilligsentralen oppfordres fortsatt til å få flere driftsinntekter utenom prosjektene, for å bli mer økonomisk robust.

Driftstiltak

Samfunn			Utgifter				Inntekter			
Ansvar	Funksjon		2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028
41	2653	Male omsorgsboliger utvendig			150					
41	3320	Asfaltering	-300	100	-300	100				
41	3320	Steinbru- Sentrumsveien	387							
41	3320	Beising - lager Mølla			200					
41	3320	Fjerne trær langs fv.32 Holteseltta vest		150						
42	3350	Utskifting av lekeapparater			150					
44	3500	Kompressor -slampumper	-100	-100	-100	-100				
44	3500	PLS catobekk		100				-100		
44	3500	Skrape mellomsedimentering			200				-200	
44	3500	Gulv renseanlegget	150				-150			
44	xxxx	Økt inntekter selvkost					-147	-359	-728	-1 047
45	1300	Maling kommunehuset	300							
45	2220	Male Midtbygda skole				300				
45	2652	Mølleåsen beising	-150	-150	-150	150				
	Sum		287	100	150	450	-297	-459	-928	-1 047
	Sum netto		-10	-359	-778	-597				

Investeringsprosjekt

Samfunn			Utgifter				Inntekter			
Ansvar	Funksjon		2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028
4	2210	Loppedåpan barnehage innvendig				1 000				
4	2210	Personaldel Loppedåpan	5 000							
4	2220	Asfaltering parkering Siljan skole			400					
4	2220	Uteområde Siljan skole	350				-350			
4	1300	Asfaltering kommunehuset	300							
4	3391	Beredskapslinje ekom				1 000				
4	3400	Rehabilitering vannledningsnettet	4 500	3 700	5 700	1 500				
4	3500	Rehabilitering avløpsnettet	1 500	3 700	4 800	1 500				
4	3350	Tursti med gapahuk sentrum			200				-200	
4	3450	Sonevanmålere	100	100	100					
4	xxxx	ENØK-tiltak				250				
4	2610	Solcelleanlegg - bygg								
4	2220	Renh.maskin Sagaenga og Siljan skole	375	375						
4	2610	Låssystemer - Sykehjemmet	500							
4	2220	Låssystemer - Siljan skole		200						
4	2210	Takstein 1. byggetrinn Loppedåpan				500				
41	3320	Gurholtveien frem til Norheim				2 000				
41	3320	Gatelys Holteringen			250					
41	3320	Sikringstiltak adkomstvei i Mølleåsen	600							
44	3500	Mengdemåler avløp			100					
44	3500	PLS Katobekk								
41	3320	Sentrumsveien	1 000							
4	3350	Lekeplass Thorshaug								
4		Reguleringsplan nytt boligfelt			400					
	Sum		14 225	8 075	11 950	7 750	-350	-	-200	-

Økonomiplan

Nedenfor presenteres samlet oversikt over prioriterte investeringsprosjekter og driftstiltak. Disse er innarbeidet i de balanserte oversiktene.

Investeringer

§ 5-5 Bevilgningsoversikt investering		Årsegnskap 2023	Budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Investeringsutgifter							
1	Investering i varige driftsmidler	24 015	16 185	16 525	9 225	13 000	8 900
2	Tilskudd til andres investeringer	30	0	0	0	0	0
3	Investeringer i aksjer og andeler i selskaper	556	600	600	600	600	600
4	Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
5	Avdrag på lån	0	0	0	0	0	0
6	Sum investeringsutgifter	24 600	16 785	17 125	9 825	13 600	9 500
Investeringsinntekter							
7	Kompensasjon for merverdiavgift	-3 996	-2 637	-2 015	-345	-420	-1 180
8	Tilskudd fra andre	-4 767	0	-350	0	-200	0
9	Salg av varige driftsmidler	-3 006	0	0	0	0	0
10	Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0	0
11	Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0
12	Mottatte avdrag på utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0
13	Bruk av lån	-3 142	-8 880	-6 000	-7 400	-10 500	-3 000
14	Sum investeringsinntekter	-14 911	-11 517	-8 365	-7 745	-11 120	-4 180
Videreutlån							
15	Videreutlån	0	4 000	4 000	4 000	4 000	4 000
16	Bruk av lån til videreutlån	0	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000	-4 000
17	Avdrag på lån til videreutlån	159	300	300	300	300	300
18	Mottatte avdrag på videreutlån	-104	-300	-300	-300	-300	-300
19	Netto utgifter videreutlån	54	0	0	0	0	0
Overføring fra drift og netto avsetninger							
20	Overføring fra drift	-1 309	0	-2 760	-2 080	-560	0
21	Avsetninger til bundne investeringsfond	0	0	0	0	0	0
22	Bruk av bundne investeringsfond	0	0	0	0	0	0
23	Avsetninger til ubundet investeringsfond	182	0	0	0	0	0
24	Bruk av ubundet investeringsfond	-8 617	-5 268	-6 000	0	-1 920	-5 320
25	Dekning av tidligere års udekket beløp	0	0	0	0	0	0
26	Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-9 744	-5 268	-8 760	-2 080	-2 480	-5 320
27	Fremført til inndekning i senere år (udekket beløp)	0	0	0	0	0	0

§ 5-5 Bevilgningsoversikt investering - del 2							
Funksjon Prosjekt(T)		Årsegnskap 2023	Budsjett 2024	Øk.plan 25	Øk.plan 26	Øk.plan 27	Øk.plan 28
1202	ERP-system	891	-				
1209	Skyløsning av sakssystemet	1 739	-				
1209	ITG	157	200	200	200	200	200
1209	Oppfølging av plan for digitalisering	-	100		100		100
1300	Asfaltering kommunehuset	-	-	300			
1300	Solcelleanlegg	-	1 000				
1300	Låssystemer - kommunehuset og sykehjemmet	-	160				
1301	Solcelleanlegg	2 574	-				
1301	ENØK-tiltak						250
2020	Uteområde Midtbygda skole	126	-				
2020	Kjøkken Midtbygda personalrom	-	150				
2022	IKT grunnskole, barnehage	491	550	650	650	650	650
2210	Utskiftning 12 dører Loppedåpan	125	-				
2210	Loppedåpan barnehage innvendig						1000
2210	Personaldel Loppedåpan			5 000			
2210	Takstein 1. byggetrinn Loppedåpan						500
2210	Ny avd. Skogloppa	728	7 350				
2210	Vognstall Loppedåpan	-	250				
2220	Ventilasjon Midtbygda	546	-				
2220	Modernisering dusjanlegg Siljan U	667	600				
2220	Uteområde Siljan ungdomsskole	-	350	350			
2220	Renholdsmaskin Sagaenga og Siljan skole	-	375	375	375		
2220	Asfaltering parkering Siljan skole					400	
2220	Låssystemer - Siljan skole				200		
2440	Fagsystem barnevern	-	200				
2530	Velferdsteknologi helse	102	200	200	200	200	200
2530	Bygge om medisinrom sykehjem	-	150				
2530	Stoler og bord på kafe på helse og omsorgsenteret			150			
2610	Bygge om kjøkken sykehjem	64	-				
2610	Plassering nødagregat	583	-				
2610	Låssystemer - Sykehjemmet			500			
3030	Geogataprosjekt - nykartlegging	100	100				
3150	Heiveien boligfelt trinn III	729	-				
3150	Reguleringsplan nytt boligfelt					400	
3250	Salg av næringstomter	27	-				
3320	TS-prosjekt i sentrum BPG	10 739	-				
3320	Utskiftning til LED armatur gatelys	1 840	-				
3320	Gurholtveien frem til Norheim						2 000
3320	Gatelys Holteringen					250	
3320	Adkomstvei Mølleåsen 1-3. Sikringstiltak			600			
3320	Sentrumsveien			1 000			
3350	Forprosjekt "Friluftspark" i Siljanmarka	100	-				
3350	Møteplass i sentrum	-	300				
3350	Tursti med gapahuk sentrum					200	

§ 5-5 Bevilgningsoversikt investering - del 2							
Funksjon Prosjekt(T)		Årsegnskap 2023	Budsjett 2024	Øk.plan 25	Øk.plan 26	Øk.plan 27	Øk.plan 28
3391	Beredskapslinje ekom						1000
3400	Rehabilitering vannledningsnett	137	1 500	4 500	3 700	5700	1500
3450	Rehabilitering vannledningsnett	1 073	-				
3450	Rehabilitering avløpsnett	5	-				
3450	Sonevanmålere	-	100	100	100	100	
3500	Ledningsnett avløpsrensing	-	1 500				
3500	Rehabilitering avløpsnett	-	-	1 500	3 700	4800	1500
3500	Tilbakeslagsikring renseanlegget	-	200				
3500	Solcellleanlegg renseanlegget	-	400				
3500	Mengdemåler avløp					100	
3530	Rehabilitering vannledningsnett	24	-				
3530	Rehabilitering avløpsnett	448	-				
3900	Rullestolrampe			500			
3900	Utvendig kalking og maling Siljan kirke	-	450	600			
Sum Bevilgningsoversikt post 1 Investering i varige driftsmidler		24 015	16 185	16 525	9 225	13 000	8 900
3150	Heiveien boligfelt trinn III	30	-	-	-	-	-
Sum Bevilgningsoversikt post 2 Tilskudd til andres investeringer		30	-	-	-	-	-
1720	Kjøp av aksjer og andeler, KLP	556	600	600	600	600	600
Sum Bevilgningsoversikt post 3 Investeringer i aksjer og andeler		556	600	600	600	600	600
Sum Bevilgningsoversikt post 4 Utlån av egne midler		-	-	-	-	-	-
Sum Bevilgningsoversikt Post 1 - 4 Investeringer utgifter		24 600	16 785	17 125	9 825	13 600	9 500

Investeringsprosjekt			Utgifter				Inntekter			
Ansvar	Funksjon		2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028
1	1209	Oppfølging av plan for digitalisering	-	100	-	100	-	-	-	-
1	1209	ITG	200	200	200	200	-	-	-	-
1	1702	Kjøp av aksjer og andeler, KLP	600	600	600	600	-	-	-	-
1	3900	Utvendig kalking og maling Siljan kirke	600	-	-	-	-	-	-	-
1	3900	Rullestolrampe	500	-	-	-	-	-	-	-
2	2022	IKT grunnskole, barnehage	650	650	650	650	-	-	-	-
3	2530	Velferdsteknologi	200	200	200	200	-	-	-	-
3	2530	Stoler og bord i kafe HO senter	150	-	-	-	-	-	-	-
4	2210	Loppedåpan barnehage innvendig	-	-	-	1 000	-	-	-	-
4	2210	Personaldel Loppedåpan	5 000	-	-	-	-	-	-	-
4	2220	Asfaltering parkering Siljan skole	-	-	400	-	-	-	-	-
4	2220	Uteområde Siljan skole	350	-	-	-	-350	-	-	-
4	1300	Asfaltering kommunehuset	300	-	-	-	-	-	-	-
4	3391	Beredskapslinje ekom	-	-	-	1 000	-	-	-	-
4	3400	Rehabilitering vannledningsnett	4 500	3 700	5 700	1 500	-	-	-	-
4	3500	Rehabilitering avløpsnett	1 500	3 700	4 800	1 500	-	-	-	-
4	3350	Tursti med gapahuk sentrum	-	-	200	-	-	-	-200	-
4	3450	Sonevannmålere	100	100	100	-	-	-	-	-
4	xxxx	ENØK-tiltak	-	-	-	250	-	-	-	-
4	2220	Renholdsmaskin Sagaenga og Siljan skole	375	375	-	-	-	-	-	-
4	2610	Låssystemer - Sykehjemmet	500	-	-	-	-	-	-	-
4	2220	Låssystemer - Siljan skole	-	200	-	-	-	-	-	-
4	2210	Takstein 1. byggetrinn Loppedåpan	-	-	-	500	-	-	-	-
41	3320	Gurholtveien frem til Norheim	-	-	-	2 000	-	-	-	-
41	3320	Gatelys Holteringen	-	-	250	-	-	-	-	-
41	3320	Adkomstvei Mølleåsen 1-3. Sikringstiltak	600	-	-	-	-	-	-	-
44	3500	Mengdemåler avløp	-	-	100	-	-	-	-	-
41	3320	Sentrumsveien	1 000	-	-	-	-	-	-	-
4	0	Reguleringsplan nytt boligfelt	-	-	400	-	-	-	-	-
	Sum	Tilsvarende linje 1+2+3+4 i oversikt §5-5	17 125	9 825	13 600	9 500	-350	-	-200	-

Finansiering			Disp.fond i planperioden				Invest.fond i planperioden				Lån i planperioden				MVA.ref i planperioden			
Ansvar	Prosjekt	Prosjektnavn	2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028
1	1209	Oppfølging av plan for digitalisering	-	80	-	-	-	-	-	80	-	-	-	-	-	20	-	20
1	1209	ITG	-	160	-	-	160	-	160	160	-	-	-	-	40	40	40	40
1	1702	Kjøp av aksjer og andeler, KLP	-	600	-	-	600	-	600	600	-	-	-	-	-	-	-	-
1	3900	Utvendig kalking og maling Siljan kirke	-	-	-	-	480	-	-	-	-	-	-	-	120	-	-	-
1	3900	Rullestolrampe	-	-	-	-	400	-	-	-	-	-	-	-	100	-	-	-
2	2022	IKT grunnskole, barnehage	520	520	-	-	-	-	520	520	-	-	-	-	130	130	130	130
3	2530	Velferdsteknologi	-	160	160	-	160	-	-	160	-	-	-	-	40	40	40	40
3	2530	Stoler og bord i kafe på HO senteret	-	-	-	-	120	-	-	-	-	-	-	-	30	-	-	-
4	2210	Loppedåpan barnehage innvendig	-	-	-	-	-	-	-	800	-	-	-	-	-	-	-	200
4	2210	Personaldel Loppedåpan	2 000	-	-	-	2 000	-	-	-	-	-	-	-	1 000	-	-	-
4	2220	Asfaltering parkering Siljan skole	-	-	-	-	-	-	320	-	-	-	-	-	-	-	80	-
4	1300	Asfaltering kommunehuset	240	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	60	-	-	-
4	3391	Beredskapslinje ekom	-	-	-	-	-	-	-	800	-	-	-	-	-	-	-	200
4	3400	Rehabilitering vannledningsnettet	-	-	-	-	-	-	-	-	4 500	3 700	5 700	1 500	-	-	-	-
4	3500	Rehabilitering avløpsnettet	-	-	-	-	-	-	-	-	1 500	3 700	4 800	1 500	-	-	-	-
4	3450	Sonevannmålere	-	100	100	-	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	xxxx	ENØK-tiltak	-	-	-	-	-	-	-	200	-	-	-	-	-	-	-	50
4	2220	Renh.mask. Sagaenga og Siljan skole	-	300	-	-	300	-	-	-	-	-	-	-	75	75	-	-
4	2610	Låssystemer - Sykehjemmet	-	-	-	-	400	-	-	-	-	-	-	-	100	-	-	-
4	2220	Låssystemer - Siljan skole	-	160	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	40	-	-
4	2210	Takstein 1. byggetrinn Loppedåpan	-	-	-	-	-	-	-	400	-	-	-	-	-	-	-	100
41	3320	Gurholtveien frem til Norheim	-	-	-	-	-	-	-	1 600	-	-	-	-	-	-	-	400
41	3320	Gatelys Holteringen	-	-	200	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	50	-
41	3320	Adkomstvei Mølleåsen 1-3. Sikringstiltak	-	-	-	-	480	-	-	-	-	-	-	-	120	-	-	-
44	3500	Mengdemåler avløp	-	-	100	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
41	3320	Sentrumsveien	-	-	-	-	800	-	-	-	-	-	-	-	200	-	-	-
4	0	Reguleringsplan nytt boligfelt	-	-	-	-	-	-	320	-	-	-	-	-	-	-	80	-
	Sum		2 760	2 080	560	-	6 000	-	1 920	5 320	6 000	7 400	10 500	3 000	2 015	345	420	1 180

Drift

§5-4 Bevilgningsoversikt drift		Årsegnskap 2023	Budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
Generelle driftsinntekter							
1	Rammetilskudd	-92 730	-100 820	-107 449	-106 500	-106 503	-106 507
2	Inntekts- og formuesskatt	-74 923	-79 605	-82 379	-83 688	-83 688	-83 688
3	Eiendomsskatt	-9 752	-10 233	-10 315	-10 398	-10 481	-10 566
4	Andre generelle driftsinntekter	-9 505	-8 306	-7 065	-5 147	-3 043	-1 713
5	Sum generelle driftsinntekter	-186 910	-198 964	-207 208	-205 733	-203 715	-202 474
Netto driftsutgifter							
6	Sum bevilgninger drift, netto	181 300	193 207	197 167	196 128	195 559	195 490
7	Avskrivninger	10 407	10 366	10 366	10 366	10 366	10 366
8	Sum netto driftsutgifter	191 707	203 573	207 533	206 494	205 925	205 856
9	Brutto driftsresultat	4 798	4 609	325	761	2 210	3 382
Finansinntekter/Finansutgifter							
10	Renteinntekter	-5 038	-4 002	-5 246	-4 719	-4 396	-4 406
11	Utbytter	-25	0	0	0	0	0
12	Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
13	Renteutgifter	5 928	7 046	6 811	6 292	6 088	6 179
14	Avdrag på lån	5 404	6 161	6 000	6 200	6 400	6 500
15	Netto finansutgifter	6 268	9 205	7 565	7 773	8 091	8 273
16	Motpost avskrivninger	-10 407	-10 366	-10 366	-10 366	-10 366	-10 366
17	Netto driftsresultat	659	3 448	-2 476	-1 832	-64	1 289
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:							
18	Overføring til investering	1 309	0	2 760	2 080	560	0
19	Avsetninger til bundne driftsfond	764	0	0	0	0	0
20	Bruk av bundne driftsfond	-2 665	-231	0	0	0	0
21	Avsetninger til disposisjonsfond	0	0	0	0	0	0
22	Bruk av disposisjonsfond	-67	-3 217	-284	-248	-496	-1 289
23a	Bruk av tidligere års mindreforbruk	0	0	0	0	0	0
23	Dekning av tidligere års merforbruk	0	0	0	0	0	0
24	Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	-659	-3 448	2 476	1 832	64	-1 289
25	Fremført til inndecking i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0

§5-4 del 2 Bevilgningsoversikt drift	Årsegnskap 2023	Budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
6 Sum bevilgninger drift, netto	181 300	193 207	197 167	196 128	195 559	195 490
Administrasjon (10+11+12+14)	18 118	24 772	24 972	25 092	24 992	24 992
Oppvekst (2*)	81 048	77 847	78 497	78 317	78 317	78 317
Helse (3*)	70 342	64 128	67 118	66 618	66 618	66 618
Samfunn (4*)	26 724	24 331	24 321	23 972	23 353	23 434
Politikk og næring (60+13)	4 271	7 091	7 091	7 091	7 091	7 091
NAV (15)	4 551	6 203	6 333	6 203	6 353	6 203
Økonomi (80)	- 23 753	- 11 165	- 11 165	- 11 165	- 11 165	- 11 165
TOTALT	181 300	193 207	197 167	196 128	195 559	195 490

§5-6 Økonomisk oversikt etter art - drift	Årsegnskap 2023	Budsjett 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan 2027	Øk.plan 2028
1 Rammetilskudd	-92 730	-100 820	-107 449	-106 500	-106 503	-106 507
2 Inntekts- og formuesskatt	-74 923	-79 605	-82 379	-83 688	-83 688	-83 688
3 Eiendomsskatt	-9 752	-10 233	-10 315	-10 398	-10 481	-10 566
4 Andre skatteinntekter	0	0	0	0	0	0
5 Andre overføringer og tilskudd fra staten	-9 505	-8 306	-7 065	-5 147	-3 043	-1 713
6 Overføringer og tilskudd fra andre	-31 741	-17 187	-17 187	-17 187	-17 187	-17 187
7 Brukerbetalinger	-8 130	-7 539	-7 836	-7 998	-8 467	-8 586
8 Salgs- og leieinntekter	-15 076	-15 527	-15 527	-15 527	-15 527	-15 527
9 Sum driftsinntekter	-241 857	-239 217	-247 758	-246 445	-244 896	-243 774
10 Lønnsutgifter	127 351	127 073	0	0	0	0
11 Sosiale utgifter	32 128	30 838	0	0	0	0
12 Kjøp av varer og tjenester	61 381	60 794	0	0	0	0
13 Overføring og tilskudd til andre	15 388	14 755	0	0	0	0
14 Avskrivninger	10 407	10 366	10 366	10 366	10 366	10 366
15 Sum driftsutgifter	246 654	243 826	248 083	247 206	247 106	247 156
16 Brutto driftsresultat	4 798	4 609	325	761	2 210	3 382
17 Renteinntekter	-5 038	-4 002	-5 246	-4 719	-4 396	-4 406
18 Utbytter	-25	0	0	0	0	0
19 Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	0	0	0	0	0	0
20 Renteutgifter	5 928	7 046	6 811	6 292	6 088	6 179
21 Avdrag på lån	5 404	6 161	6 000	6 200	6 400	6 500
22 Netto finansutgifter	6 268	9 205	7 565	7 773	8 091	8 273
23 Motpost avskrivninger	-10 407	-10 366	-10 366	-10 366	-10 366	-10 366
24 Netto driftsresultat	659	3 448	-2 476	-1 832	-64	1 289
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:						
25 Overføring til investering	1 309	0	2 760	2 080	560	0
26 Avsetninger bundne driftsfond	764	0				
27 Bruk av bundne driftsfond	-2 665	-231				
28 Avsetninger til disposisjonsfond	0	0				
29 Bruk av disposisjonsfond	-67	-3 217	-284	-248	-496	-1 289
30a Bruk tidl. års regnsk. mindreforbruk						
30 Dekning av tidligere års merforbruk i driftsregnskapet	0	0	0	0	0	0
31 Sum disponeringer eller dekning av netto driftsres.	-659	-3 448	2 476	1 832	64	-1 289
32 Fremført til inndeckning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0

Driftstiltak			Utgifter				Inntekter			
Ansvar	Funksjon		2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028
11	xxxx	Nettverksorganisering av stabsfunksjoner	-	-	-100	-100	-	-	-	-
11	1209	Leie av Microsoftlisenser	200	320	320	320	-	-	-	-
60	1003	Valg	130	-	150	-	-	-	-	-
21	2020	53 % fagarb. til spesialtiltak for enkeltbarn	-130	-310	-310	-310	-	-	-	-
21	2150	Gratis kjernetid SFO 3. klasse	290	290	290	290	-	-	-	-
24	2020	100 % pedagog på Siljan ungdomsskole	-410	-410	-410	-410	-	-	-	-
26	2010	10 % assisterende styrer	100	100	100	100	-	-	-	-
27	2440	Rådgiver barnevern	800	800	800	800	-	-	-	-
30	xxxx	Etablere akutt plass ØHD i kommunen	-160	-360	-360	-360	-	-	-	-
30	2530	2 sykepleiere og kjøkkenvert 40 &	2 100	2 100	2 100	2 100	-	-	-	-
31	2410	Opprette a ny legehjemmel	200	200	200	200	-	-	-	-
32	2342	Habilitering og barnekoordinator	850	850	850	850	-	-	-	-
34	2320	Helsestasjon for ungdom	-	-300	-300	-300	-	-	-	-
41	3320	Asfaltering	-300	100	-300	100	-	-	-	-
45	1300	Maling kommunehuset	300	-	-	-	-	-	-	-
45	2652	Mølleåsen beising	-150	-150	-150	150	-	-	-	-
41	2653	Male omsorgsboliger utvendig	-	-	150	-	-	-	-	-
44	3500	Kompressor -slampumper	-100	-100	-100	-100	-	-	-	-
44	3500	PLS catobekk	-	100	-	-	-	-100	-	-
44	3500	Skrape mellomsedimentering	-	-	200	-	-	-	-200	-
41	3320	Steinbru- Sentrumsveien	387	-	-	-	-	-	-	-
44	3500	Gulv renseanlegget	150	-	-	-	-150	-	-	-
41	3320	Fjerne trær langs fv.32 Holteseltta vest	-	150	-	-	-	-	-	-
42	3350	Utskifting av lekeapparater	-	-	150	-	-	-	-	-
44	xxxx	Økt inntekter selvkost	-	-	-	-	-147	-359	-728	-1 047
	Sum	TOTALT	4 257	3 380	3 280	3 330	-297	-459	-928	-1 047

Netto driftsresultat ²⁴

	Regn23	Bud24	Økpl25	Økpl26	Økpl27	Økpl28
Netto driftsresultat	-0,27 %	-1,44 %	1,00 %	0,74 %	0,03 %	-0,53 %

Dekningsgrad for kommunaltekniske tjenester ²⁵

	Regn23	Bud24	Økpl25	Økpl26	Økpl27	Økpl28
Vann	100	100	100	100	100	100
Kloakk (avløp)	100	100	100	100	100	100
Renovasjon	100	100	100	100	100	100
Feiing (brann)	100	100	100	100	100	100

Renteutgifter og gjeldsavdrag

	Regn23	Bud24	Økpl25	Økpl26	Økpl27	Økpl28
Netto renteutgifter	890	3 044	1 565	1 573	1 691	1 773
Netto gjeldsavdrag	5 404	6 161	6 000	6 200	6 400	6 500
Sum renteutgifter og gjeldsavdrag	6 294	9 205	7 565	7 773	8 091	8 273

§ 5-7 Oversikt over gjeld og andre vesentlige langsiktige forpliktelser

Gjeld	Regn23	Bud24	Økpl25	Økpl26	Økpl27	Økpl28
Langsiktig gjeld (inkl. pensjon)	435 263	445 472	435 263	436 463	439 363	431 763
Lån	148 446	158 655	158 655	159 855	163 955	160 455
Herav sertifikatlån	55 300	55 300	55 300	55 300	55 300	55 300

Garantiansvar	Opprinnelig lånebeløp	Regn23	Bud24	Økpl25	Økpl26	Økpl27	Økpl28	Utløpsdato
RiG, Selskapsavtalen, Tomt og bygg	26 000	444	434	423	413	403	392	09.09.2066
RiG, Selskapsavtalen, Ombygg adm.bygg	6 350	46	42	37	32	28	23	19.10.2027
RiG, Selskapsavtalen, Maskiner	8 700	139	131	123	115	107	99	09.10.2031
RiG, Selskapsavtalen, Prosj. ny gjenvinningsstasjon	2 400	42	36	30	24	18	12	09.10.2036
RiG, Selskapsavtalen, Elektronisk adressebrikke	7 300	104	96	88	80	72	64	09.10.2028
RiG, Selskapsavtalen, Pasadalen	40 048	549	534	519	504	489	474	18.10.2032
RiG, Selskapsavtalen, Glass og metall	27 000	170	160	150	140	130	120	01.04.2026
RiG, Selskapsavtalen, Hytterrenovasjon	10 500	135	127	119	111	103	95	03.04.2034
Garanti gitt til Siljan menighetsråd, kirke	194	38	36	35	34	33	31	26.09.2026
Garanti gitt til Siljan menighetsråd, varmeanlegg	300	128	120	113	105	98	90	19.12.2031
Garanti gitt til Siljan menighetsråd, sprinkleranlegg	1 475	776	705	635	564	494	423	07.07.2034
Sum garantiansvar		2 570	2 421	2 272	2 122	1 973	1 824	

Arbeidskapital og fond

Arbeidskapital	Regn23	Bud24	Økpl25	Økpl26	Økpl27	Økpl28
Arbeidskapital	93 383	89 085	80 041	77 712	74 737	68 128
Arbeidskapital i % av brutto driftsinntekter	38,6 %	37,2 %	32,3 %	31,5 %	30,5 %	27,9 %
Fond						
Fond. Utgående balanse.	79 133	74 835	65 791	63 463	60 488	53 878
Herav disposisjonsfond	33 104	29 487	26 443	24 115	23 059	21 770

²⁴ Netto driftsresultat i % av sum driftsinntekter ex renter.

²⁵ Dekningsgraden er korrigert for bruk eller avsetning til bundne driftsfond.

Avslutning

Økonomiplanen gir prioriteringer i kommende fireårsperiode, og planen er bindende for kommunens økonomiforvaltning iht. kommunelovens § 44. Planen oppfyller de formelle krav til driftsbalanse. Disposisjonsfond vil ved utgangen av planperioden estimeres til å være 21,8 millioner kroner og ubundne investeringsfond estimeres til å være 26,1 millioner kroner. Netto verdi ved salg av tomter i prosjekt Heiveien III føres på ubundne investeringsfond. Når prosjektet avsluttes vil det gjøres en avregning mot avdrag lån siden prosjektet er selvfinansierende. I praksis vil dermed ikke hele fondsbeløpet være disponibelt.

Disposisjonsfondet tilsvarer 8,9 % av driftsinntektene ved periodens slutt. Disposisjonsfondet anbefales å ligge mellom 5 – 10 % av driftsinntektene for at kommunen skal ha en moderat til god økonomisk handlefrihet. Det er budsjettert med bruk av disposisjonsfond i planperioden på til sammen 7,7 millioner kroner, og det vil etter all erfaring belastes noe på disposisjonsfond gjennom planperioden som ikke er kjent per dags dato. Det er nødvendig å ha midler tilgjengelig på ubundne fond for å kunne håndtere uforutsette utgifter gjennom planperioden.

De siste års økonomiplaner viser at en effektiv tjenesteproduksjon og arbeid for å påvirke inntektssiden er nødvendig dersom tjenestetilbudet skal opprettholdes. Netto driftsresultat varierer gjennom planperioden, men ved utgangen av perioden legges det opp til å bruke disposisjonsfond for å nå balanse. Selv etter de foreslåtte endringene i inntektssystemet som slår positivt ut for Siljan kommune må kommunen fortsatt ha fokus på å organisere og drive kommunen nøkternt for å sikre bærekraft over tid.